

De Yzerbode

Verantwoordelijke uitgever:
Drukkerij Schoonaert bvba
Bergenstraat 1, 8972 Roesbrugge
tel. 057 30 03 79 - fax 057 30 09 80
info@drukkerijschoonaert.be
ING BE96 3850 0570 7505 - IBAN BBRUBEBB
Afgiftekantoor 8900 Ieper P708717

'WESTHOEK verbeeldt' geeft ons verleden opnieuw leven

Via het supersnelle en moderne internet het verstilde verleden laten herleven. Het leek indertijd een prachtvoorbeeld van een contradictie, maar ondertussen groeit het initiatief uit tot één van de mooiste voorbeelden van hoe we via de moderne media bijna echt terug in de tijd kunnen reizen. De beeldbank van 'WESTHOEK verbeeldt' is er een perfecte wegwijzer voor, en elke digitale trip naar www.westhoekverbeeldt.be is een echte ontdekkingsreis op zich.

Toen in 2004 in Heuvelland heel bescheiden met een beeldbank voor gedigitaliseerde foto's en documenten uit het verleden gestart werd, kon niemand vermoeden dat het project razendsnel zou uitgroeien tot een indrukwekkend digitaal historisch archief dat nog elke dag groeit. Dankzij vooral het enthousiasme van een pak vrijwilligers, die in diverse Westhoekgemeenten op zoek gaan naar foto's, verhalen en documenten van toen en die allemaal inventariseren en online plaatsen.

De idee rond het project leek eenvoudig maar tegelijkertijd heel complex. Het was niet alleen de bedoeling om zoveel mogelijk oude documenten en foto's te verzamelen, maar vooral om die ook in ruimte en tijd te situeren en zoveel mogelijk te stofferen met de namen van de afgebeelde personen en de eventuele verhalen die bij het beeld hoorden. En dat het liefst zo snel mogelijk, omdat de generaties snel wisselen en zo niet alleen die oude documenten zelf maar ook heel wat info bij die oude beelden dreigden verloren te gaan. Een titanenwerk, ook al omdat er op vrijwilligers gerekend werd om alles te verzamelen. Maar dankzij pakken enthousiasme en de steun van de erfgoedcel van CO7 – het samenwerkingsverband voor cultuur, erfgoed en archeologie tussen Heuvelland, Ieper, Langemark-Poelkapelle, Melsen, Poperinge, Vleteren en Zonnebeke, 7 gemeenten van de zuidelijke Westhoek – kreeg 'WESTHOEK verbeeldt' snel gestalte en deint

de beeldbank alsmaar verder uit. Naast de bovenstaande gemeenten brengen immers nu ook al vrijwilligers uit Alveringem, Kortemark, De Panne, Diksmuide, Houthulst, Koksijde, LOReninge, Nieuwpoort en Veurne beelden uit hun gemeenten aan. Ondertussen steken in de databank al meer dan 45.000 foto's en dat aantal groeit letterlijk elke dag aan.

De vrijwilligers van onze regio zijn binnen dat geheel bijzonder actief. Voor Roesbrugge-Haringe zijn dat Paula Recour, Johan Braem en Emiel Desmyter, voor Abele Martin Samyn, voor Krombeke Johan Degraeve en Dries Vanhove, in Proven verzamelen Peter Coene en Ivan Top de info en in Watou zijn dat Miranda Degraeve, Mia Ryon en Jan Daschot. Zij maken deel uit van de Poperingse groep met verder nog vrijwilligers uit Poperinge en Reningelst. Zij gaan bij de inwoners van hun dorp op zoek

naar foto's, documenten en de info die erbij hoort. Alles wordt volgens strikte normen ingescand en geïnventariseerd en daarna krijgen de eigenaars hun materiaal ongeschonden terug. Maar die vrijwilligers doen nog veel meer. Elke dinsdagnamiddag van 14 tot 16 uur verzorgen ze een permanentie in het Poperings archief. Wie interessant materiaal heeft, kan er daar mee terecht en krijgt meteen uitleg over wat ermee gedaan kan worden.

Omdat lang niet iedereen toegang heeft tot het internet, wordt een deel van het materiaal ook geregeld live via één of andere expo getoond. Die toonmomenten zijn meestal heel verzorgd en thematisch opgezet. En ze hebben nog een extra doel, verklapt Watounaar Jan Daschot. "Op die toonmomenten geven we de bezoekers ook de mogelijkheid om de info of namenlijst bij sommige foto's aan te vullen,

eventueel te corrigeren of om een eigen verhaal te doen. En niet zelden leidt dat tot nieuw materiaal, dat uiteraard altijd welkom is." Jan Daschot zelf ging trouwens nog een flinke stap verder. Want momenteel legt hij de laatste hand aan een boek over de geschiedenis van Watou, Abele en Sint-Jan-ter-Biezen van 1830 tot 2015. En dat wordt een indrukwekkend naslagwerk van ruim 350 bladzijden, dat op 26 september verschijnt, en waarin heel wat beelden en info uit de databank van 'Westhoek Verbeeldt' een plek krijgen. En het boek over het verleden van Oostvleteren, dat door een groep enthousiaste Vleterenars is samengesteld, put ook voor een deel uit dat rijke beeldenarchief. En er komt nog meer. Want met Roesbrugge kermis, tijdens het eerste weekend van september, zetten de Roesbrugse vrijwilligers in de kerk een heel apart toonmoment op. In de kerk worden dan een pak oude foto's en documenten getoond die Roesbrugge tijdens de eerste wereldoorlog weer tot leven brengen. Met daarbij onder meer een reeks exclusieve foto's van Hector Dehaeck. Dehaeck werd in 1886 in Roesbrugge geboren en werd er bakker, maar zijn grote passie was fotografie. Na de eerste wereldoorlog verhuisde hij naar Ieper, maar ondertussen had hij al een hele reeks beelden van Roesbrugge tijdens de oorlogsjaren 'op de gevoelige plaat' vastgelegd.

En nog in september, tijdens de twee laatste weken, worden in Watou, naar aanleiding van de voorstelling van het boek van Jan Daschot, op drie locaties toonmomenten georganiseerd. De scholen herleven in het klooster, in de kerk worden naast een aantal oude processiekleren en vaandels ook heel wat foto's van het vroegere kerkelijke leven in Watou getoond en in het festivalhuis komt een expo met foto's van de vroegere edities van de poëziesomer, het kunstfestival en het festival van het Gregoriaans.

Voor alle vragen of informatie over de beeldbankwerking: poperingeveerbeeldt@gmail.com of Stadsarchief Poperinge: Veurnestraat 69, 8970 Poperinge - archieff@poperinge.be - 057 33 56 25
Info boek Watou: Jan Daschot - 057 38 81 96 of jan.daschot@telenet.be
Info boek Oostvleteren: www.vleterenteboek.be

Stef Ryon

OORLOGSBOEKEN KOEKELARE IN DE GROTE OORLOG

Hoe dicht Koekelare in de Eerste Wereldoorlog ook bij het Duitse front lag, toch werd de gemeente nooit ontruimd. De burgers mochten er blijven wonen, doch moesten wel lijdzaam toezien hoe de bezetter hun leven aan banden legde.

Vier jaar lang zwaaide de Ortskommandant de plak. Zijn verordeningen zouden de bewegingsvrijheid drastisch inperken. Zo mocht niemand de gemeente verlaten, tenzij met een pas waarop bestemming en tijdstip vermeld stonden. De ene plakbrief na de andere volgde elkaar op. Zo werden burgers verplicht officieren op straat te groeten en kwam het bevel om minstens eenmaal daags de straten in de dorpskom te vegen. Buiten het dorp moesten landbouwers lijdzaam toezien hoe steeds nieuwe troepen hun huizen, schuren en stallen inpalmde.

Nooit uitgegeven foto's tonen Koekelare als zenuwcentrum van de Duitse troepen. Rond het station verzezen depots, waar munitie en materiaal bestemd voor het front werd opgeslagen. Mannen van de genie vervaardigden er onder andere loopplanken en friese ruiters. In 1916 bouwde de bezetter er zelfs een limonadefabriek...

Uiteraard besteedt de auteur ook aandacht aan het Soldatenfriedhof Praetbos en het reuzenkanon op de wijk Leugenboom. Ook deze hoofdstukken illustreert hij met unieke foto's.

Auteur: Jan Simoens

Paperback
176 blz., 24 op 16 cm
120 unieke foto's
€ 19,95
ISBN 9789055081493

OKRA ROESBRUGGE-HARINGE UITSLAGEN JUNI 2015

KAARTING

OC Karel de Blauwer - 27 deelnemers

wonnen 3 partijen: Van Acker Jozef 308 p., Vanstechelman Georgette 269 p., Degraeve Simonne 261 p., Decaesteker Wilfried 259 p., Deblonde Agnes 218 p.

Klassement:

1. Wilfried Decaesteker	14 part./1694 pt.
2. Willy Vanhoucke	13 part./1411 pt.
3. Gerard Ryon	13 part./1363 pt.
4. Eugène Demuyne	12 part./1666 pt.
5. Anna Depyper	11 part./1077 pt.

KAARTING

Kristen Volkshuis - 20 deelnemers

wonnen 3 partijen: Decaesteker Wilfried 261 p., Vanhoucke Willy 279 p., Depyper Anna 402 p., Anthéunis Cecile 188 p.

Klassement:

1. Anna Depyper	12 part./1749 pt.
2. Willy Vanhoucke	12 part./1541 pt.
3. Eugène Demuyne	12 part./1523 pt.
4. Wilfried Decaesteker	11 part./1433 pt.
5. Paula Vandecasserie	10 part./1633 pt.

GEZELSCHAPSSPELEN

OC Karel de Blauwer

1. Alice Boury	68 pt.
2. Marie-Thérèse Vercoutter	65 pt.
3. Maria Decaesteker	54 pt.
4. Lucienne Timperman	52 pt.

Kristen Volkshuis

1. Alice Boury	80 pt.
2. Marie-Thérèse Vercoutter	72 pt.
3. Maria Decaesteker	66 pt.
4. Lucienne Timperman	61 pt.

PETANQUE - 26 JUNI

33 deelnemers

3 partijen: Butaye Willy, Benauwt Roger, Decrock Anna en Storme Stefaan.

Klassement na 33 wedstrijden:

1. Willy Butaye	26 part./378 pt.
2. Alice Indevuyt	22 part./372 pt.
3. Romain Dequeker	22 part./361 pt.
4. Marie-Ghislaine Vandeputte	21 part./344 pt.
5. Frans Soetaert	21 part./348 pt.
6. Aimé Neyrinck	20 part./350 pt.
7. Raymond Gyssels	20 part./336 pt.
8. Raf Bossaert	19 part./357 pt.
9. Roger Benauwt	19 part./337 pt.
10. Guido Vanderhaeghe	19 part./291 pt.

Volgende match op vrijdag 24 juli.

100 JAAR GELEDEN

EEN KIJKJE OP DE OORLOG 1914-1918

Onder de oorlog doorkruisten heel wat spoor- en andere verbindingen onze streek. De grote dubbele spoorlijn Duinkerke – Haringe – Proven bleek wel de voornaamste. Zij liep verder vanuit Proven naar het noordoosten toe, langs 'Het Jagershof', waar zij de baan Poperinge - Krombeke kruiste, naar de 'Jager' (bij de maalderij Pyck) om vervolgens langs het gehucht 'De Muis', ten zuiden van Woesten, langs de herberg 'De Ondank' en ten noorden van Elverdinge, naar Boezinge liep, waar ze in verbinding kwam met de spoorlijn Ieper – Kortemark.

We hadden ook de lijn Proven – Adinkerke en kort voor het station van Proven bevond zich een verbindingsslijn, waarop de stations 'Waaenburg' en 'Klein-Leisele' gelegen waren. Tussen het station van Proven en dat van de 'Waaenburg', was er midden de velden een aftakking, die ging naar Krombekedorp, dan verder langs de 'Reeke' tot Zuidschote, waar de lijn, midden het front, eindigde. Voor de 'Reeke' werd deze laatste spoorlijn vervoegd door een aftakking die van het grote dubbelspoor tegen 'De Muis' kwam. Zodat de verschillende spoorlijnen goed met elkaar verbonden waren. Tussen die grotere lijnen lag dan nog een net van 'dikkevilletjes'. Het was langs een van die spoorlijntjes, een klein eind van de laatste huizenrij in de Poperingestraat, dat zich een ontploffing had voorgedaan. Naast de drie Engelsen die er de dood vonden, werd ook Charles Queldry uit Krombeke gewond. Hij was de baas uit 'De Vink'. De obussen die wegvlogen uit de tot ontploffing gekomen munitiewagen, vielen tot in de omgeving van de hofstede van oud-burgemeester Deblock, zowat 1 km ver (nu Blasiusstraat 41, Krombeke).

Wat de stations aangaat die langs deze spoorlijnen gelegen waren, moeten we zeggen dat dit van Krombeke-dorp veruit het grootste was. Het lag op de weilanden van de hofstede Deblock, tussen de baan van Proven en Roesbrugge en besloeg niet minder dan 1ha75. Het telde zeven spoorlijnvertakkingen, die van elkaar gescheiden waren door laad- en loswegen, waarlangs de munitie en bevoorrading werd aan- en afgevoerd. Vooral ten tijde van het groot offensief van 1918 was er een machtige toevoer van mu-

nitie, die overal langs de wegen werd opgesteld.

Een kleinere losplaats van diezelfde spoorlijnen lag op de hofstede van Julien Coene (nu Waaenburgstraat, Stavele) en was ongeveer een gemet groot. Langs de sporen die daar afgetakt werden, vertrokken de 'dikkevilletjes' naar de frontstreek. Waar het dubbelspoor vanuit Proven, de weg Krombeke – Poperinge overstak, ergens tussen de hofstede Deschuytter en 'Het Jagershof', daar was het station 'Dozinghem'. Een zijspoor bediende daar het Engels hospitaal (waaraan het kleine Engelse kerkhof nog herinnert). Vader Wollaert en later Louis Wollaert deden bij die overweg dienst als bareelwachters. Bij het gehucht 'De Muis' had men ook een station, 'International Corner' genaamd. Kort voor het groot offensief werden daarlangs, gedurende vierentwintig uur, tanks naar het front gevoerd.

Het was ook langs één van die spoorlijnen dat tijdens de laatste oorlogsjaren een Franse 'train blindé', voorzien van een zwaar kanon, naar het front reed, om na enkele schoten te hebben gelost, zich ergens terug te trekken. Vermelden wij nog dat van de buurtspoorweg Poperinge – Watou – Proven – Roesbrugge twee oorlogsaftakkingen bekend staan: één die van bij de 'Driekoningen' (Watou), naar Houterke trok en verderop, en één vanuit Proven langs de Krombekestraat tot bij de 'Leeuwerik', als verbinding met de buurtspoorweg Poperinge – Krombeke. Beide lijnen werden door de Franse troepen aangelegd en na de oorlog, in 1919, terug uitgebroken. Bijna alle oorlogsstations ondergingen hetzelfde lot en het duurde jaren vooraleer de fundamente en grondverhardingen waren uitgebroken en opnieuw voor de landbouw geschikt werden gemaakt.

Gebaseerd op artikel verschenen in 'De IJzerbode', maart 1972, p.3, geschreven door J. Gheysens, Haringe.

NOOD MAAKTE VINDINGRIJK

Tijdens WO II en kort daarop waren vele goederen schaars, en dus duur. Té duur! Er was een nijpend tekort aan allerlei grondstoffen voor verwarming, kleding, zeep, shampoo, make-up, en ga maar door. Met moeite ook verbeteren de vrouwen de schaarste aan lippenstift. Sommigen gebruikten daarom bietensap om toch maar iets roods op de lippen te kunnen smeren. Een groter probleem echter was het tekort aan kousen. Als fatsoenlijke vrouw liep je in die tijd niet blootbenig rond, je droeg altijd kousen, zelfs in een hittegolf. Chic waren kousen van zijde maar die waren duur en kwetsbaar. Er bestonden wel sterkere van rayon, maar die kon je moeilijk wassen. Eind jaren '30 deden kousen van het goedkopere en sterke nylon hun intrede, maar tijdens de oorlog had men alle nylon nodig voor de oorlogsindustrie. Vrouwen smeerden hun benen daarom in met jus, en wekten zo de schijn dat ze kousen droegen. Er kwam zelfs een aparte 'kousencrème' op de markt, je hoefde enkel nog de naad te tekenen op je kuit. Wat op de foto gedemonstreerd wordt met het speciaal daartoe ontworpen apparaatje. Zeg nog dat vrouwenlist niet menigvoud is!

Omdat schaarste ons land uit is, blijkt niemand nog weet te hebben van dit schoonheidsattribuut uit de trukendoos van vrouwen uit vroegere jaren. Jammer en helaas!

Waartoe diende dit voorwerp?

Oplossing sturen naar Guido Schoonaert, Bergenstraat 16, 8972 Roesbrugge, tel. 057 30 15 57 of info@drukkerijschoonaert.be.

Uit de juiste antwoorden wordt een winnaar getrokken die een prijs ontvangt.

Europese Bisol topmodule, standaard of Full Black versie. Dit zijn voorgesorteerde zonnepanelen met een **hoog rendement** en een uitstekende paneel efficiëntie. Tot **25 jaar opbrengstgarantie!**

Nederlandse Heat Pipe zonnecollectoren. Verbeterd dankzij hun grotere absorptiekern. Door het gebruik van de **vacuümbuis** technologie als perfecte isolator ook in het **tussenseizoen** ideaal om warm water te produceren.

Jochen Debaenst
Westsluisstraat 15
BE-8691 STAVELE

+32 (0) 494 48 21 74
info@ecolis.be
www.ecolis.be

in 'T ROZENHOF

De zomervakantie nadert opnieuw met rasse schreden!
Wij maken ons alvast weer op voor onze

ZOMERSE ZONDAGAVOND-BARBECUES

Op zondagen 12 juli, 19 juli, 26 juli, 2 augustus en 9 augustus telkens vanaf 18 uur
Ook dit jaar opnieuw een Fin de saison-barbecue op zondag 30 augustus!

Overvloedige keuze aan vleessoorten, vis, verse groentjes en gebakken aardappelen of frietjes.

Tijdens deze barbecues serveren wij geen kip aan 't spit, wel telkens op vrijdagavond vanaf 18 uur

Wij kijken er naar uit om jullie te mogen begroeten op ons terras!

Openingsuren tijdens juli en augustus:

maandag & dinsdag:	ganse dag open vanaf 11.45 u.
woensdag & donderdag:	gesloten
vrijdag & zaterdag:	11.45 - 22.00 u.
zondag:	11.30 - 22.00 u.

Jaarlijks verlof:

van maandag 10 augustus
t.e.m. vrijdag 28 augustus

Dieter, Carmen, Emma en Louis

Boter en kaas in de Kasselrij Veurne (7)

16de - begin 19de eeuw

HOOFDSTUK 5: ZUIVEL

Zuivel op zuivel is van den duivel verklaart een oud spreekwoord. Het geeft aan dat het niet verstandig is om twee verschillende soorten zuivel samen te eten omdat men dan te verspillend leeft. Krachtiger en duidelijker vinden we die gedachte bij een verwante zegswijze terug: twee zuivels op één brood, geeft hongersnood!

Wat verstaat men nu eigenlijk onder 'zuivel'? Veel mensen catalogeren onder zuivel niet alleen de klassieke producten als boter en kaas maar ook eieren! Dit laatste blijkt een duidelijk misverstand te zijn, want alleen *melk* en *melk-producten* dekken de term. Voornaamste daarbij zijn *boter*, *kaas*, *karnemelk*, *melk*, *room*, *wei*, *wrongel* en *yoghurt*. Heden ten dage wordt dit assortiment door talloze gearomatiseerde 'zuivel'-drankjes en -tussendoortjes, die vooral bij jongeren gretig afzet vinden, aangevuld.

Het is dus nodig wat nader bij melk stil te staan. Want wat zit er eigenlijk in melk? Hoe komt het dat we kaas of andere zuivelproducten eruit kunnen vervaardigen? Hoe zit het met haar houdbaarheid? Wat zijn haar mogelijke afwijkingen? Hoe goed kende men vroeger reeds de samenstelling en de capaciteiten van melk? Vervolgens kunnen we ons hetzelfde over boter afvragen. Wat zijn de verschillende soorten die er bestaan? Wat zijn de mogelijke gebreken van boter? Ook over kaas stellen we hetzelfde soort vragen. Wat zijn de voornaamste kenmerken van dit product? Hoe zit het met de houdbaarheid? In welke categorieën kunnen we kaas onderverdelen? Als voorlaatste punt hebben we het even over de andere soorten zuivel die we hier niet uitvoerig bespreken. We plaatsen ze zodoende binnen hun tijds kader en wijzen op hun herkomst. Tenslotte staan we even stil bij de voedingswaarde van zuivel en vergelijken die met andere nutriënten die een onderdeel konden zijn van het dagelijkse voedsel in de periode van de 16de tot begin 19de eeuw.

A. Melk

'Vloeibaar afscheidingsproduct van de melkklieren, dat bij mensen en zoogdieren bestemd is om hun nakomelingen in hun eerste levens-

periode te voeden' vinden we als definitie in de encyclopedie.

1. Samenstelling van de melk

Het is een geelwitte of blauwkleurige, ondoorzichtige vloeistof met een zoetige smaak. Bij alle zoogdieren bevat ze dezelfde stoffen, maar de hoeveelheid van elke stof verschilt van diersoort tot diersoort.

Melk bestaat voornamelijk uit water. De andere bestanddelen noemt men de droge stof van de melk. Ze bestaat uit het melkvet en de vetvrije droge stof, samengesteld uit eiwitten (caseïne, albumine en globuline), melksuiker of lactose, zouten, enzymen en vitaminen. Zelfs onder de meest hygiënische omstandigheden bevat de melk bacteriën.

De samenstelling van melk is van verschillende aspecten afhankelijk. Zo speelt het veeras een belangrijke rol, maar ook binnen elk ras kunnen grote verschillen optreden!

De voornaamste melkleveranciers: de koe, het schaap en de geit, zijn voor ons van belang. We zien hierbij dat het vetgehalte, belangrijk voor eventuele kaas- en boterproductie, van de koe- en de geitenmelk ongeveer evenwaardig is maar dat schapenmelk zo'n 60 % vetter is.

2. Afwijkingen van de melk

Er kunnen in de melk ziektekiemen voorkomen. Zo kan koemelk bacteriën bevatten die ziektes verwekken. Tyfus, tbc en paratyfus worden door infectie van de koe zelf, de mens, door onrein vaatwerk, ondeugdelijk spoelwater, enz. overgebracht. Deze nadelige gevolgen zuivert men vandaag door koken of *pasteurisatie* uit. Pas sinds het einde van de 19de eeuw was men zich van de nadelige gevolgen van besmette melk bewust. Het hoeft verder dan ook geen uitleg wat de negatieve consequenties daarvan waren.

3. Bewaring van melk

Melk is een uiterst bederfelijke waar. Ze moet steeds vers gedronken worden. Heden ten dage kennen we koelkasten, tetrabrik- en PVC-verpakkingen die ervoor zorgen dat we melk voor een lange periode kunnen conserveren. Tijdens het Ancien Régime kende men deze bewaringsmiddelen niet zodat melk bij bewaring reeds na korte tijd zuur werd. Ze wordt dik en zuur, wat een gevolg is van het uitvlokken van de caseïne deeltjes onder invloed van het melkzuur. Dit zuur maken bacteriën door omzetting

van de lactose aan.

Weerom wijzen we op de bedenkelijke kwaliteit van melk in vroegere tijden door het ontbreken van degelijke bewaringsmethodes. Het tegenwoordige gezegde *melk*, *de witte motor* gaat zeker niet op voor onze behandelde periode. Pejoratief gezegd was *melk*, *de ziekmakende motor* meer toepasselijk. De boeren waren dus genoodzaakt om de melk te verduurzamen en dit in de eerste plaats wegens de hierboven vermelde negatieve kenmerken van verse melk.

4. Melk in historisch perspectief

Laten we ons even afvragen hoe het met de kennis over melk in de behandelde periode stond. Hiervoor raadplegen we onder andere een aantal oude publicaties waaronder *Hofstede en landhuys uit 1662* en *Précis d'expériences et observations sur les différentes espèces de lait, considérés dans leurs rapports de la chimie, la médecine et l'économie rurale* uit 1799 omdat ze binnen het tijds kader van ons onderzoek vallen.

J. Libaut geeft aan dat eens de melk gemolken *soo sal men die stellen op een plaetse daer se lauw staet om dat se soude mogen langer bewaert worden ende veel eer runnen: waent de warmte [sic] bewaert de melck ende maeckt se dick, gelijk de koude [sic] die suur maeckt ende terstont doet scheyden*. Door dit advies zou men in de 17de eeuw waarschijnlijk juist het omgekeerde bekomen, aangezien de auteur *warmte* en *koude* verkeerdelijk plaatste. We denken dat het hier om een zetfout ging. Wou men vroeger de melk drie dagen of langer bewaren dan was het aangeraden *dat se gesoden werde ende dickwils geroert end soo wech gestelt*. Maar men *en sal de melck niet laten staen immers over eenen dag voornamelick in de somer, herfst en lente want dan soude door de wermte de melck terstont scheyden ende bederven*.

Tevens kon men volgens J. Libaut goede melk herkennen *aen hare wittigheydt, lieflicken reuck, soeten smaeck, redelicke selfstandigheyt ende als se op de nagel gedropen zijnde terstont niet af en loopt maer daer op blijft leggen ende lange haer rondigheydt houdt*.

Reeds in de 17de eeuw was men met de goede kwaliteit van de melk of afgeleide producten begaan. Volgende passage uit *Hofstede en landhuys* beschrijft bijzonder goed de kwaliteiten van de melkmeid of *jonck-wijfs* die zich met de zuivelproductie bezig hielden: zij moeten *suyver ende net* zijn met de mouwen geheel

op geslagen ende sonderlinge vrij zijn van hun maen-stonden. Als toonbeeld golden die van Avernen (= Auvergne, streek in het Centraal Massief) want zij namen daer toe meyskens van veertien jaren die aerdygh ende net zijn ende geen schurftte oft krauwachtige handen en hebben of ongematight van hette en zijn.

We vergelijken de raadgevingen van J. Libaut met wat A. Parmentier hierover in 1799 schreef. Deze laatste wees in de eerste plaats op het belang van de melk voor een boerenbedrijf en stelde dat *après le pain, l'article le plus essentiel des provisions d'une métairie, est le lait*. Het doel van zijn werk was om zijn ervaringen over te brengen *également aux habitants des campagnes, en leur assurant qu'ils pourraient tirer un parti plus avantageux de leurs laitages*.

De netheid staat ook hier weer bovenaan de advieslijst. Met klem wordt erop gewezen dat ze onontbeerlijk is in de 'melkerij'. De aandachtige boerin *ne doit pas permettre aux filles de basse-cour d'y entrer, qu'au préalable elles ne quittent leur chaussure, et ne prennent des sabots de rechange ou des souliers à semelles de bois, placés exprès à la porte pour cet usage*. Merken we hierbij op dat dit in die tijd waarschijnlijk het ideaal was, maar dat de werkelijkheid wel wat anders was.

Hetzelfde kan over het onderhoud van het 'melkerij'-materieel gezegd worden. A. Parmentier raadt aan: *tous les ustensiles de la laiterie doivent être passés à l'eau bouillante de lessive, ensuite à l'eau fraîche, et frottés avec une brosse ou d'autres instrumens; puis séchés au feu ou au soleil, chaque fois qu'on s'en sert; parce qu'une molécule de lait ancien, qui y adhérerait, deviendrait, en se décomposant, un principe invisible de fermentation, un véritable levain, qui pourrait influencer désavantageusement sur la qualité du beurre et du fromage*. Dit was vermoedelijk weer de meest ideale situatie of hoe het in theorie moest zijn. Toch laat het ons toe een beeld van de toenmalige zindelijkheid en van de minder ideale dagelijkse situatie te vormen.

Melk herkent men, wanneer ze op omgevings-temperatuur is, aan *un goût agréable et légèrement sucré: on le reconnaît encore à un toucher onctueux, à une légère odeur douce, et*

surtout à un blanc mat. Dit komt in grote lijnen met de raadgevingen van Libaut overeen.

Om melk te bewaren, speelden twee factoren mee: de netheid (cfr. supra) en de frisheid of de *fraîcheur*, want dit waren *les deux grands moyens de conservation du lait*. Daarvoor moest men de 'melkerij' aan de noorderkant plaatsen *et la disposer de manière qu'elle soit assez fraîche en été, pour que la totalité de la crème ait le temps de monter à la surface du lait avant qu'il ne s'aigrisse, et suffisamment chaude, en hiver, pour opérer un semblable effet à peu près dans le même intervalle de temps*. Beter was het over een kelder te beschikken of *des caves voûtées et fraîches* waar de temperatuur in elk seizoen rond de 8 à 10° C schommelde. A. Parmentier maakt de vergelijking met een wijnkelder die dezelfde omstandigheden vereist.

Wat kunnen de twee hierboven vernoemde auteurs ons nu leren? Ten eerste zien we dat het vroeger niet zo gemakkelijk was om melk vers te houden. De boerin of melkmeid was genoodzaakt om ze in afgeleide zuivelproducten te verduurzamen. Ten tweede kende men reeds zeer goed de eigenschappen van melk en de negatieve invloed van een te hoge of te lage temperatuur. Het was ten andere niet aangeraaden om melk tijdens de lente, zomer en herfst langer dan één dag te laten staan. En ten derde leiden we uit de twee werken af dat men vroeger reeds pogingen ondernam om kwalitatief goede zuivelproducten tot stand te brengen. Waarschijnlijk poogden ze hiermee een ideale situatie te bekomen.

Tenslotte controleren we de adviezen van de twee auteurs met wat er in het vroegere schoolhandboek *Dierkunde op de hoeve* staat geschreven.

Reinheid van de melker en het materiaal stonden ook hier buiten kijf. Want *de handen van de melkster, evenals de uier en het melkgerief moeten zuiver zijn*. Daarenboven moest men ook de volgende punten in acht nemen: *zuivere kleren dragen, de melkimmers tot dit gebruik alleen bezigen, de emmers en kruiken goed wasschen, tepels en uier der koe wasschen met*

lauw water, de handen wasschen, nooit in de handen spuwen, de eerste stralen verwijderen en de dieren rap en met zachtheid melken.

Wou men de melk bewaren dan moest ze goed en snel met water afgekoeld en in koele kelders geplaatst worden. Want de oorzaak van bederving was te wijten aan *1° het te traag afkoelen of de te hoge warmte der melk; 2° de onzuiverheid der werktuigen en der kelders; 3° de onzuiverheid van het voeder, onzuiverheden der tepels, der uiers, enz., soms door ziekte der koe*. Een goede bewaring hing immers af van een goeden melkkelder; deze bezat de volgende kwaliteiten: *stil zijn, vrij van trillingen en schokken en droog zijn. Hij moet uitsluitelijk tot het bewaren van melk voorbehouden worden. Hij moet ook frisch zijn; de warmte zou nooit 12° C mogen overtreffen. De zonnestralen mogen niet rechtstreeks in den kelder dringen*. Kortom de kelder moet ZEER REIN gehouden en ten minste eens per jaar gewit worden.

De korte vergelijking leert ons dat Libaut en Parmentier al in respectievelijk de 17de en de 18de eeuw de kennis van een kwalitatief hoogstaande zuivelproductie bezaten. Maar in hun tijd was degelijk onderwijs enkel voor de meer welstellenden weggelegd, zodat hun raadgevingen waarschijnlijk enkel voor de grote (here) boeren weggelegd waren.

Wordt vervolgd.

Laurent Hoornaert

't Kerkegat

TEAROOM - EETCAFÉ

Specialiteiten: Vispannetje • Gefrituurde camembert
groepen tot ± 40 pers. • feestjes • vergaderingen • zomerterras

Diego, Betty en Iris

Prof. O. Rubbrechtstraat 2D, 8972 ROESBRUGGE

Tel. 057 30 16 72 - Gsm 0478 73 60 05 - tkerkegat@telenet.be - www.tkerkegat.be

open vanaf 10.30 uur

in de zomer gesloten op maandag en woensdag - in de winter gesloten op maandag, dinsdag en woensdag

Juli & augustus:
MOSSELS
Kermiszondag 6 september:
BARBECUE
volw. € 14 - kind: € 8
Reservatie vóór 2 september

Klimaatverandering (4)

Het VN-Klimaatpanel IPCC

De krachttoer

De uitdaging waar Global Warming ons voor plaatst is ongezien en kent zijn gelijke niet in de geschiedenis. Een communiqué van Standard and Poors legt haarfijn uit waarom broodnodige maatregelen treffen zo'n worsteling is: net als bij de vergrijzing, zo stelt de auteur, moeten nu inspanningen gedaan worden en offers gebracht, waarvan pas latere generaties de vruchten zullen plukken. En het is nooit evident om mensen daarvan te overtuigen. Maar daarmee houdt de vergelijking op. Want naast dit analoge struikelblok, dat zowel bij opwarming als bij vergrijzing voorkomt, doemen in het klimaatverhaal nog drie lastige hindernissen op: het klimaat is een immens complexer probleem dan de vergrijzing, de meest getroffen staten zijn landen die geopolitiek het minst in de pap te brokken hebben en de offers die elke natie brengt, geven niet noodzakelijk een gelijkwaardige return voor de eigen bevolking. ⁽³⁹⁾ Een en ander maakt dat de vele conferenties soms het beeld opwerpen van de spreekwoordelijke processies van Echternach. Als de wereldgemeenschap verdere klimaatchaos wil vermijden is ze echter wel "veroordeeld" tot het sluiten van een fair, ambitieus en bindend klimaatakkoord. Onderhandelingen dus. Een overzicht.

Eerste stappen als openingszetten op het schaakbord

In 1979 erkende de eerste Wereldklimaatconferentie klimaatverandering als ernstig mondiaal probleem. Het duurde echter tot 1988 vooraleer een grootschalige oproep werd gedaan om de emissies terug te dringen: op de conferentie van Toronto riepen wetenschappers, ambtenaren en politici van 48 landen en van de VN op om de uitstoot tegen 2005 met 20 % te verminderen. 1988 was ook het jaar waarin het IPCC opgestart werd, het intergouvernementeel panel van klimaatwetenschappers. In 1990 werd een tweede Wereldklimaatconferentie druk bijgewoond door vertegenwoordigers van 137 landen en van de Europese Unie. De conferentie pleitte voor het opstellen van een internationaal klimaatverdrag, en de VN besloten dat dit er tegen 1992 moest komen.

Van Rio tot Kyoto

Op de top in Rio van '92, ook wel de Top van de Aarde genoemd, ondertekenden 154 landen het "Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering" in het Engels afgekort tot UNFCCC. Dit raamverdrag is hét kader bij uitstek waarbinnen sindsdien klimaatonderhandelingen plaatsvinden. Het pleitte ervoor om tegen 2000 de emissies wereldwijd

terug te schroeven tot het niveau van 1990, zonder echter concrete normen op te stellen. Volgens het verdrag moesten de *"concentraties van broeikasgassen in de atmosfeer gestabiliseerd worden om zowel de ecosystemen als de voedselproductie te beschermen"*. Dit binnen een "tijdsbestek dat toereikend is en op basis van billijkheid": de rijke industrielanden, die het meest uitgestoten hebben, moeten hun emissies ook het meest inkrimpen.

Kyoto: het middenspel

Een verdrag dat geen concrete normen opstelde vroeg uiteraard om een opvolger. Na een drietal jaren van intense en harde onderhandelingen werd in 1997 het Kyotoprotocol overeengekomen. Het zou echter nog vijf jaar duren vooraleer het in werking trad. Nieuw waren de concrete en bindende reductiedoelstellingen voor zes belangrijke broeikasgassen. Daarnaast voorzag het protocol in een handhavingssysteem met rapportering en sancties en creëerde het een mondiaal marktsysteem voor emissierechten. Dit laatste kwam er vooral op vraag van de VS. Als algemene doelstelling wilde het Kyotoprotocol de emissies in 2008-2012 5 % lager hebben dan het niveau van 1992.

Blufpoker op het hoogste niveau

Het Kyotoprotocol bepaalde dat het maar in werking zou treden als minstens 55 landen het zouden ratificeren, verantwoordelijk voor minimum 55 % van de uitstoot. Toen kwamen de onderhandelars terecht in een horrorscenario: in 2001 besliste president Bush dat de VS het niet zou ratificeren. Hiermee legde hij een zware hypotheek op het onderhandelingsproces, gezien de VS ongeveer een derde van alle CO₂ uitstootte. De bal lag hiermee volledig in het kamp van Rusland, dat verantwoordelijk was voor 17 %. Na lang talmen en jaren van ondraaglijke onzekerheid ratificeerde Rusland in 2004. Exact 90 dagen later werd het protocol van kracht.

Teleurstellende patstelling in Kopenhagen

Op de conferentie van Kopenhagen in 2009 waren de verwachtingen hooggespannen. Het Kyotoprotocol liep immers af in 2012 en er was afgesproken om in 2009 een nieuw verdrag te sluiten. Dat zou regeringen en industrieën de tijd geven om de nodige investeringen te doen. Na twee jaar intensief onderhandelen, kwam er echter geen ferm akkoord uit de bus. Wel werden een paar bescheiden afspraken gemaakt, zoals een verwijzing naar de drempel van twee graden: men zou er alles aan doen om de op-

Zonnepanelen in Afrika.

warming beneden de 2° te houden t.o.v. het pre-industrieel niveau. Milieubewegingen vonden de afspraken van Kopenhagen een maat voor niets en ook de kleine eilandstaten waren ontgoocheld. Die willen de opwarming immers beperken tot 1,5° om letterlijk het hoofd boven water te kunnen houden. De engagementen die de verschillende landen toezegden na Kopenhagen volstaan hiervoor duidelijk niet. ⁽⁴⁰⁾

Het onderhandelingschoentje knelt langs alle kanten

Binnen het VN-kader vorderen de besprekingen langzaam in de jaarlijkse Conference of Parties (COP). Eind 2015 moet in Parijs de 21ste COP een nieuw klimaatakkoord inluiden, dat de krijtlijnen uitzet voor de komende decennia. Het moet de uitstoot van broeikasgassen over heel de wereld drastisch doen kelderen. Er zijn echter veel tegenstellingen en struikelblokken. Een kleine bloemlezing:

Waar in de voorbije akkoorden er reeds bindende normen waren, willen rijke landen nu meer zelf bepalen wat precies hun bijdrage of ambitieniveau zal zijn voor deze scherpe emissiedaling of voor het dure Green Fund. Terwijl het uitgangspunt eigenlijk moet zijn: welke emissiedaling is noodzakelijk en hoe kunnen we die eerlijk verdelen? Vooral de arme landen, die doorgaans in de meest getroffen gebieden liggen, zijn vragende partij om de afspraken fair, ambitieus én bindend te maken.

In het Kyotoprotocol kregen de ontwikkelingslanden dan weer geen strikte reductienormen opgelegd. Er was, zeg maar, een vorm van "differentiatie". Het nieuwe akkoord moet op kruissnelheid komen vanaf 2020, en vanaf dan moeten ook ontwikkelingslanden zich aan strikte uitstootbeperkingen houden, is dan weer de visie van de industrielanden. Daarbij horen ook degelijke monitorsystemen, die voor de minst ontwikkelde landen of landen in conflictgebieden dan weer erg hoog gegrepen zijn. In Kopenhagen werd overeen gekomen dat de ontwikkelde landen een Green Climate Fund zouden financieren. Tegen 2020 zou hier jaarlijks 100 miljard dollar in gestort worden. Met

dit geld kunnen arme landen de nodige maatregelen treffen om zich te beschermen, of om nieuwe technologieën te installeren. Voorlopig blijven de toezeggingen van de geldschietters ondermaats. En dat stoot de landen in het Zuiden uiteraard tegen de borst. ⁽⁴¹⁾ ⁽⁴²⁾

Op naar het eindspel in Parijs?

De voorbereiding van de COP21, die dit najaar in Parijs doorgaat, is reeds lang bezig. In de voorbije conferenties werd gepoogd om steeds meer naar een consensus te groeien en tot teksten en afspraken te komen waar alle landen zich in konden vinden. Dit gebeurde onder meer in Warschau en in Lima op de COP20, de laatste voor de ultieme conferentie in Parijs. Om de top in Lima de wind in de zeilen te geven, riep VN-secretaris-generaal Ban Ki Moon nog een buitengewone top van wereldleiders bijeen in september in New York. De metro-pool werd bij deze gelegenheid het toneel van talrijke manifestaties met als climax de People's Climate March die meer dan driehonderdduizend deelnemers op de been bracht. De meest opgemerkte deelnemer was wellicht Ban Ki Moon zelf. Het is zelden gezien dat een VN-kopman aan een manifestatie deelneemt. Kennelijk wilde hij hiermee nogmaals publiekelijk zijn grote bezorgdheid uiten. Sindsdien zijn alle ogen gericht op Parijs voor de COP21, ook wel de "Onderhandelingen van de laatste kans" genoemd.

De Suikeruiltjes

Webwinkel voor doopsuiker en attenties.

Een geboorte is uniek zo ook uw doopsuiker, daarbij helpen wij u graag bij het verzorgen van uw doopsuiker. Volledig of gedeeltelijk afgewerkt maar ook zelfvullers kunnen bij ons terecht.

057 36 67 68 - 0472 56 43 09

www.desuikeruiltjes.com

info@desuikeruiltjes.be

Wordt hernieuwbare energie volwassen?

Fossiele brandstoffen moeten zo vlug mogelijk de wereld uit. Maar welke energiebronnen houden ons systeem dan in beweging? In het jaarrapport over kernenergie van 2014 lezen we enkele opmerkelijke cijfers. Even goochelen:

- In 2013 werd windenergie de belangrijkste stroombron in Spanje, en overtreft er voor het eerst de capaciteit van kernenergie in dit land. Spanje wordt zo lid van het clubje landen waar hernieuwbare bronnen voor meer stroom zorgen dan nucleaire: Brazilië, China, Duitsland, India en Japan.
- In Denemarken staat windenergie voor een derde van alle stroomproductie.
- In 2013 daalden wereldwijd de investeringen in groene energie, maar steeg de capaciteit sneller. Dit komt doordat de systemen tegelijk performanter én goedkoper worden.
- Van alle investeringen tussen 2000 en 2013 ging 57 % naar hernieuwbare bronnen, 40 % naar fossiele brandstoffen en 3 % naar kerncentrales. (Cijfers voor de hele wereld).
- De meeste investeringen werden in het voorbije decennium in Europa gedaan: 650 miljard dollar terwijl de VS en China

op de tweede plaats komen met elk 300 miljard dollar.

- Koploper voor investeringen in groene energie in 2013 was China. Alleen al qua zonnepanelen werd voor 12 Gigawatt bijgeplaatst, en dat is even veel als alle PV-panelen samen die de VS installeerde sinds de ontwikkeling ervan in 1950. (En ongeveer zes keer zoveel als de Belgische installaties.)
- Kernenergie beleeft een iets zwakkere periode: in 2013 waren er 50 kerncentrales minder in bedrijf dan in 2002, en de capaciteit ligt nu ongeveer op hetzelfde peil als dat van 20 jaar terug. ⁽⁴³⁾

Noten:

39. Standard & Poors, Climate Change is a Global Mega Trend for Sovereign Risk, 15 mei 2014.
40. Klimaatbeleid, www.klimaat.be, de Belgische federale site voor een betrouwbare informatie over klimaatverandering, geraadpleegd op 21/06/2015.
41. The core issues in the Paris Climate talks, Elliot Diring, op www.c2es.org, website van het Centre for Climate and Energy Solutions, geraadpleegd op 28/06/2015.
42. Towards Paris 2015: Taking Stock of the Lima Climate Conference, Climate Policy Observer, 07/01/2015 op www.climateobserver.org.
43. Mycle Schneider e.a., The World Nuclear Industry Status report 2014, Paris, London, Washington D.C. juli 2014.

Wordt vervolgd.

Luk Durnez

BLEKERIJWEG 12
8972 PROVEN
TEL. 057 30 09 58

Jaarlijks verlof:

van dinsdag 4 t.e.m. vrijdag 7 augustus

van dinsdag 1 t.e.m. donderdag 3 september

van dinsdag 8 t.e.m. donderdag 10 september

Maak tijdig uw afspraak!

CHRISTOPHE JANSSENS

SCHILDER - & DECORATIEWERKEN

Pereboomstraat 12 - 8970 Poperinge
057 36 31 56 - 0479 60 35 46
christophe.janssens1@telenet.be

Schilderen
interieur & exterieur

Plamuren

Behangen

Decoratietechnieken

Plaatsen
parket en laminaat

Vochtbestrijding

Meubelrestauratie

GELOOF ONDER VUUR

SINT-SIXTUS, EEN ABDIJ EN HAAR BEWONERS TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG

Hermien Vanbeveren

HOOFDSTUK 6: NAWEEËN VAN EEN WERELDOORLOG

Het Duitse lenteoffensief (9 tot 29 april 1918), dat tot doel had de kanaalhavens te veroveren, strandt ter hoogte van Loker, De Klijte en Voormezele. Het is echter wachten tot de zomer van 1918 vooraleer het tij echt begint te keren, eerst met enkele bescheiden geallieerde veroveringen, tot op 28 september (de eerste dag van het bevrijdingsoffensief) in een dag tijd de hele leperboog wordt heroverd. In een tweede fase van het geallieerde eindoffensief zal, vanaf midden oktober, eindelijk ook beweging in het IJzerfront komen (in oostelijke richting wel te verstaan). Hoe verder de Duitsers worden teruggedrongen, hoe minder soldaten er nog in en rond de abdij verbleven. Vanaf de zomermaanden was het er al een stuk kalmer. Het is echter wachten tot eind oktober vooraleer ook Sint-Sixtus 'bevrijd' wordt van de laatste militairen: *'Tot slot van het schouwspel vertrekt ook de engelsche colonel met zijne soldaten, zoodat wij nu van alles verlost zijn'* ⁽²⁹⁸⁾. Een dag later wordt, na vier jaar dag en nacht op militair bevel open te hebben gestaan, de kloosterpoort opnieuw gesloten. En op 1 november doen de klokken, na even lang gezweven te hebben, opnieuw datgene waarvoor ze gemaakt werden (een weekje eerder had pater Edmundus trouwens ook de medailles van Sint-Benedictus en Sint-Bernardus weggehaald).

De rust mocht dan al teruggekeerd zijn in de abdij, de 'monniken in de buitenwereld' waren dit nog lang niet. Onmiddellijk nadat de laatste soldaten de abdij verlieten (op 22 oktober), ondernam abt Bonaventura stappen om de gevluchten in Sept-Fons terug te laten keren. Dit verliep echter niet vlot: door bevoorradingsmoeilijkheden en de schade aan de verschillende verbindingswegen moesten velen wachten tot de lente van 1919. Bovendien was Frankrijk veel minder gehaast dan Nederland en Groot-Brittannië om de Belgische vluchtelingen te repatriëren ⁽²⁹⁹⁾. Voor alle duidelijkheid: men mocht deze terugkeer niet op eigen houtje aannemen, maar had hiervoor een officiële toelating nodig, een *'machtiging om naar België terug te keeren'*. De elf vluchtelingen, en pater Ludovicus, bekwamen deze op 7 januari 1919. Het viel dus nog mee met het

wachten, misschien wel door de bemiddeling van vader abt. Ook voor de 'wapenbroeders' stond de wapenstilstand niet garant aan een onmiddellijke terugkeer: de meesten dienden op hun demobilisatie eveneens tot begin 1919 te wachten, broeder Joannes verbleef zelfs nog tot mei van datzelfde jaar in Cabour. De Duitse pater Mütsch moest zelfs tot augustus 1920 wachten vooraleer hij naar Sint-Sixtus kon terugkeren.

De afhandeling van de oorlog had voor de abdij ook nog een juridische kant. Abt Bonaventura diende zich meermaals naar de Rechtbank van Oorlogsschade in Veurne te begeven. Deze rechtbank beslechtte geschillen inzake schadevergoeding - schade geleden door de oorlog wel te verstaan. In het abdijsarchief bevindt zich een vrij omvangrijk corpus van processtukken en officiële bewijzen van schade en vergoeding. Hoewel het vrij veel tijd en moeite lijkt gekost te hebben, was de bekomen vergoeding niet gering: een ruwe schatting wijst op een bedrag van alles samen zeker 20 000 frank. Ook voor het logement van de militairen op zich werd men vergoed: 3 frank per nacht wanneer het om een opperofficier gaat, 1 frank minder als het een hoofdofficier betreft, en nog een frank per overnachting per 'lagerofficier'. *"Wanneer de troep op voortdurende wijze gekantonneerd is worden de vergoedingen van af den vierden dag, op de helft verminderd"*, waarna ook nog verdere bepalingen voor het gebruik van stro, het stallen van paarden en dergelijke worden gegeven ⁽³⁰⁰⁾.

De aanwezigheid van militairen in en rond de abdij had blijkbaar heel wat sporen nagelaten. Vergoed werden onder andere: de gekapte bomen en struiken (voor de aanleg van de kampementen), de vernielingen aan velden en weides door de aanleg van spoorlijnen en telefoonkabels ⁽³⁰¹⁾ en de schade veroorzaakt aan de stallingen en andere gebouwen van het klooster zelf. Bovendien had de abdij ook nog enkele gronden te Reninge in zijn bezit, die onder water kwamen te staan door de overstroming van de IJzervlakte. Blijkbaar werd ook schade veroorzaakt door deze inundatie vergoed: *"... eene partij maaigras gelegen te Reninghe (...) heb mij ter plaatse begeven en bestatigd als volgt: In 1914 had die partij maaigras geraamd de 3 gemeten eene waarde van 6700 franken."*

Vergoeding van oorlogsschade - bewijs van ontvangst (922,80 fr.)
(Bron: ASS)

Door de overstroming der ijzervallei, als bevrijdingsmiddel, is de waarde ervan verminderd op de som van 1000 franks: zij eene wezenlijke schade van 5700 fr." ⁽³⁰²⁾.

Iets wat de monniken nog veel meer aan de oorlog deed herinneren dan de geleden schade, was het Franse kerkhof, gelegen letterlijk in hun achtertuin. De vijftien lijken lagen er al sinds juni 1915 begraven, en het was niet meteen duidelijk wat men ermee zou doen. Net als in Groot-Brittannië was in Frankrijk de roep om de doden terug naar huis te brengen groot. Over het Kanaal besliste men, na verhitte en emotionele debatten, de lijken niet te repatriëren daar dit financieel en logistiek niet haalbaar was (het ging zelfs om een verbod; indien men de keuze vrijliet, zou dit immers een bevoordeling van de meer gegoeden betekenen). In Frankrijk stemde de regering hier wel in toe, deels onder druk gezet door de vele clandestiene en officieuze exhumations die door het ontbreken van juridische zekerheid in de hand werden gewerkt. De beslissing werd wel pas op 28 september 1920 in een wet gegoten, die tevens stelde dat de aanvraag tot repatriëring uiterlijk 15 februari 1921 ingediend moest worden ⁽³⁰³⁾.

Vijf families van gesneuvelden die te Sint-Sixtus begraven lagen, dienden een dergelijk verzoek in. Waarschijnlijk waren dit ook vijf gegoede families, aangezien de repatriëring volledig op kosten van de nabestaanden gebeurde. Wel kon men een gratis vervoerticket bekomen om de ontgraving bij te wonen. Hiervan maakte alvast de weduwe van soldaat Louis Cousin gebruik. Dit valt op te maken uit de soms drukke correspondentie die deze echtgenote, naast ook familieleden van andere gesneuvelden, met vader abt onderhielden. Deze briefwisseling besloeg vaak een periode van zeven jaar, van het moment dat men de dood van zijn/haar dierbare te weten was gekomen tot de repatriëring. Initieel vroeg men vaak hoe de echtgenoot, zoon of broer was omgekomen, en of hij wel de sacramenten ontvangen had. Later informeerde men hoe het graf eruitzag, en of vader abt het niet wat op kon smukken.

Velen lijken dankbaar voor de informatie en hulp die ze van dom Bonaventura ontvingen, de weduwe van soldaat Emile Moreau drukt zelfs financieel haar dank uit ⁽³⁰⁴⁾. Dat het naar huis brengen van de lijken van grote emotionele waarde kon zijn, blijkt eveneens uit het schrijven van deze mevrouw: *'Enfin j' ai donc la triste consolation de pouvoir aller prier sur la tombe de mon cher mari, ce sera un grand apaisement à ma dou-*

leur' ⁽³⁰⁵⁾. De tien andere lichamen te Sint-Sixtus die niet werden opgeëist door hun families, "zullen 15 februari 1922 op 9 uur ontgraven worden om getransporteerd te worden naar "Cimetière National de Notre Dame de Lorette" (Pas de Calais)" ⁽³⁰⁶⁾. De ontgraving van de wel 'opgevoerde' lijken gebeurde op 8 april 1922, om twee uur in de namiddag. De monniken, die in hun dagboeken en andere geschriften al veelvuldig hun dank voor het ongeschonden doorkomen van de oorlog tegenover God en andere heiligen hadden uitgedrukt, wilden hun erkentelijkheid ook materieel en visueel uiten. Vader abt besliste hierom over te gaan tot de bouw van een Lourdesgrot in het nabijgelegen bos, gewijd aan O.L.V. van de Vrede (de abt van Rochefort zorgde voor de nodige rotsblokken). Het bouwsel werd voltooid in 1921 en plechtig ingewijd op 28 mei 1922.

Misschien was het niet het sluiten van de abdijpoort op 23 oktober 1918, of het sluiten van de wapenstilstand op 11 november, noch het bijwonen van de dankmis 'Plechtige toewijding aan het H. Hart van België' door kardinaal Mercier in de basiliek van Koekelberg op 29 juni 1919 (waarbij abt Bonaventura, en de paters Ludovicus en Seraphinus aanwezig waren), die de Eerste Wereldoorlog voor de monniken van Sint-Sixtus symbolisch afsloot, maar gebeurde dit wel met de voltooiing van de grot. Iets wat hier nogmaals, maar dan wel figuurlijk, overgedaan wordt in dit hoofdstuk.

Wordt vervolgd.

Noten:

298. 1 ASS, dagboek van broeder Victor, 22/10/1918. De Engelsche kolonel was samen met een viertal soldaten in Sint-Sixtus achtergebleven om er de kampen en tenten te bewaken.
299. Amara, M., Chielens, P., Op De Beeck, H., e.a., op.cit., p. 32.
300. Zo bepaalde de 'Besluit-Wet' van 25 maart 1916 (op basis van artikel 1 der wet van 14 augustus 1887), cf. 'Verzameling der besluiten en omzendbrieven uitgegeven door den burgerlijke gouverneur, tijdens den oorlog van 1914-1918, in het gedeelte van West-Vlaanderen dat niet door de vijand overweldigd geweest is', Verbeke - Loys s.a., Brugge, p. 118-119.
301. Een voorbeeld van hoe deze schade werd geschat: 'schade veroorzaakt, door het leggen van onderaardsche téléfoon kabels aan veldvruchten van allen aard op eene lengte van 677 meters en eene breedte van 6 meter zijnde een oppervlakte van 40 aren 62 centiares aan 10 fr per are: 406,20 fr. .', ASS, uittreksel uit een duplicata van 'schatting der oorlogsschade', opgesteld door Louis Van Lierde, 20 november 1919.
302. ASS, uittreksel uit een duplicata van 'schatting der oorlogsschade', opgesteld door Louis Van Lierde, 6 december 1919.
303. cf. Bostyn, Franky, 'Im Leben ein Feind, im Tode vereint', in: 'Brochure Open Monumentendag, 10 september 2006', pp. 11-15.
304. In haar brief bedankt ze voor de moeite die de abt gedaan heeft, en 'je vous prie de vouloir bien accepter la petite somme que je vous envoie comme un bien faible témoignage de tout ce que vous avez fait. Vous en disposerez selon votre volonté.', ASS, correspondentie, brief van Vve. Moreau, 8/5/1922 vanuit Bijots aan abt Bonaventura.
305. 1 ibid.
306. ASS, correspondentie, brief van de 'Service Français d'Etat Civil en Belgique, Secteur Flandres-Kemmel', 3/2/1922 aan L. De Cleyn.

Bank- & Verzekeringen

Prinzie bvba

Voor al uw bankzaken & verzekeringen kunt u bij ons terecht.
Wij bieden u een waaier van diensten aan:

- Zicht- & spaarrekeningen
- Kasbons, fondsen, aandelen,...
- Beleggingen op maat
- Diverse leningen, oa. investeringskredieten, landbouwkredieten,...
- Alle verzekeringen
- Mogelijkheid tot huren van kluizen

**Wij komen graag bij u thuis om uw belangen te beheren,
want niets is ons teveel voor een tevreden klant.**

Nu ook een geldautomaat!!!

Bank- & Verzekeringen PRINZIE bvba

Provenplein 39a | 8972 PROVEN
T +32 (0)57/30 09 01 | F +32 (0)57/30 12 82
zakenkantoor@prinzie.be | www.prinzie.be
FSMA-nr.11232 A-cB

Fintro is een afdeling van BNP Paribas Fortis NV

Volg ons | www.fintro.be

GAAT VER, BLIJFT DICHTBIJ.

KERMIS ROESBRUGGE

VRIJDAG 4 SEPTEMBER

- **LICHTING SPAARKAS** van 17 tot 19 uur in café "Kristen Volkshuis" bij Patrick Gunst
- **MOSSELSOUPER** vanaf 19.30 uur in zaal "Kristen Volkshuis" bij Patrick Gunst. Vooraf inschrijven, tel. 057 30 03 22

ZATERDAG 5 SEPTEMBER

- **PETIT PARIS** op het Roesbruggeplein vanaf 19 uur. Org. Chiro Haro en Feestcomité

ZONDAG 6 SEPTEMBER

- **PLECHTIGE HOOGMIS** om 10.45 uur voor de leden en overleden leden
- **LOOPFIETS- EN STEPWEDSTRIJD** om 11 uur nabij het Roesbruggeplein. Org. Gezinsbond
- **APERITIEFUURTJE** aan de toegang van de kerk, na de mis. Org. Chiro Haro
- **DORPEN ACHTER HET FRONT**
Toonmoment met als thema's: Vluchtelingen in onze dorpen, oudstrijders van '14-'18, hospitalen, legerkampen, oude dagbladen van '14-'18 ... In de Sint-Martinuskerk van Roesbrugge van 11 tot 19 uur. Org. Westhoek Verbeeldt Roesbrugge-Haringe
- **KERMISBARBECUE** in eetcafé 't Kerkegat vanaf 12 uur. Vooraf inschrijven tel. 057 30 16 72. Doorlopend broodjes met worst
- **OUDERWETSCHES PANNENKOEKENBAK** vanaf 14.30 uur op het Roesbruggeplein met muzikale ambiance. Org. Feestcomité
- **10de POORTEGATROCK** om 17.30 uur in 't Poortegat. 'Hot Stuff' zorgt voor een spetterende Poortegatrock. Gratis toegang
- **MUZIKALE AMBIANCE** vanaf 19 uur in café "Kristen Volkshuis" bij Patrick Gunst

MAANDAG 7 SEPTEMBER

- **PLECHTIGE DIENST** om 10 uur voor overleden parochianen en oudstrijders uit beide wereldoorlogen
- **DORPEN ACHTER HET FRONT** in de Sint-Martinuskerk van 10 tot 15 uur. Org. Westhoek Verbeeldt Roesbrugge-Haringe
- **FEESTMENU** vanaf 12.30 uur in zaal "Kristen Volkshuis" bij Patrick Gunst. Vooraf inschrijven, tel. 057 30 03 22
- **WORSTENKAARTING** vanaf 19 uur in café "Kristen Volkshuis" bij Patrick Gunst

DINSDAG 8 SEPTEMBER

- **PETANQUE WEDSTRIJD** in zaal Karel de Blauwer vanaf 13.30 uur - Start om 14 uur
- **BALLONWEDSTRIJD** om 15 uur in 't Poortegat. Inschrijving € 1 - € 125 prijzen

DONDERDAG 10 SEPTEMBER

- **KERMISFEEST VAN OKRA**
Eucharistieviering - Kermismaaltijd - Muzikale animatie in zaal "Kristen Volkshuis" bij Patrick Gunst om 11 uur

VRIJDAG 11 SEPTEMBER

- **BOOGSCHieten** op de liggende wip zonder vizier. Talrijke prijzen in natura. In zaal "Kristen Volkshuis" bij Patrick Gunst om 19.30 uur

eet & drankhuis
de Luttertap
gezellig tafelen bij de tap

Ontspannen tafelen in een gezellige sfeer is nu nog aangenamer dankzij onze **vernieuwde menukaart!**
Scampi's, kraaibiefstuk, ribbetjes, vispannetje, noem maar op. En laat ons zeker ons overheerlijk slaatje "Luttertap" en tal van suggesties niet vergeten!

In de namiddag kun je bij ons ook genieten van een heerlijk kopje koffie met een verse pannenkoek of tijdens de warme dagen een verfrissend ijsje.

NIEUW !!!! Kom na een wandeling in het vlakbij gelegen Helleketelbos genieten van een lekkere huisbereide Sangria of Picon Maison op ons gezellig zonneterras.
En met ons prachtig **nieuw buitenspeelplein** is het ook voor de kinderen plezier alom.

Ook voor het verjaarsdagsfeestje van uw kind bieden wij u diverse formules aan met pannenkoeken of ijsjes.

In juli en augustus zijn wij elke dag doorlopend open vanaf 11.30 uur, de maandag nemen we een dagje rust.

Tot binnenkort, het Lutterteam

Abeelseweg 138 • Poperinge • 057 36 84 85 • deluttertap@telenet.be • www.deluttertap.be

dinsdag tot zaterdag open van 8.30 - 12.00 u. & 13.00 - 18.30 u.
zondag open van 9.00 - 12.00 u. • gesloten op maandag

**TUINCENTER
AU PETIT JARDIN BVBA**

Wim Indevuyst
Couthoflaan 32
8972 PROVEN
Tel. 057 33 39 63
E-mail: info@aupetitjardin.be
www.aupetitjardin.be

SOLDEN: -10% -20% -30% -40%

Nog te verkrijgen voor de groentetuin en groenteserre:
prei-, sla- en koolplanten

**Dinsdag
21 juli:
GESLOTEN**

*Kom gerust langs,
het team van
Au Petit Jardin
staat steeds
tot uw dienst !*

EVENEMENTENKALENDER

IJZER- EN HANDZAMEVALLEI

■ 10 gratis avondwandelingen

Vanaf 30 juni startte een reeks van tien gratis avondwandelingen in de IJzer- en Handzamevallei. Elke dinsdagavond om 18.45 uur van 30 juni tot 1 september vergezelt een valleigids je naar de stilste plekjes met een straf verhaal uit de Eerste Wereldoorlog. Tijdens de tocht langs het weidse waterrijk vol vogel- en natuurgeluiden proef je ook van een lekker gebrouwen natje uit de vallei.

Inschrijven en info via info@rlijp.be - 051 54 59 60- www.rlijp.be. De plaatsen zijn beperkt.

Data: 21/07: Haringe, 28/07: Drie Grachten, 04/08: Stuivenskerke, 11/08: Stavele, 18/08: Reninge, 25/08: Praatbos, 01/09: Elzendame.

ALVERINGEM

■ Fototentoonstelling door Koninklijke Fotoclub Westhoek – Veurne 4 juli t.e.m. 16 augustus

Ook in beelden kun je je ziel uitdrukken. Fotografie heeft een hele (r)evolutie doorgemaakt en de nieuwe technieken hebben ervoor gezorgd dat beelden op verschillende manieren benaderd kunnen worden.

Gratis toegang. In Hof van Wyckhuize, Sint-Rijkersstraat 19 te Alveringem elke dag van 10 tot 12 uur en van 13 tot 16 uur: op zater-, zon- en feestdagen van 13.30 tot 16 uur.

Info: Dienst Toerisme en Cultuur - 058 28 88 81 - cultuur@alveringem.be - www.alveringem.be

■ Poppies als oorlogsherdenking en Vrouwelijk schoon door Betty Verdonck 18 juli t.e.m. 2 augustus

We herinneren de oorlog door het in beeld brengen van de oorlogsbloem bij uitstek, de poppy, het aandenken aan al de gesneuvelde soldaten in deze trieste episode van ons land. Daarnaast het thema vrouwen, figuratief en kleurrijk geschilderd met losse hand. Vooral de ogen spreken boekdelen. De werken zijn uitgevoerd in acryl en olie op doek.

Gratis toegang.

In de kerk te Oeren elke dag van 14 tot 18 uur.
Info: Dienst Toerisme en Cultuur - 058 28 88 81 - cultuur@alveringem.be - www.alveringem.be

■ Hermetikon Heimat door Sibran Sampers

7 augustus t.e.m. 30 augustus

Tijdens deze periode stelt Sibran Sampers tentoon in de Sint-Pieters-Bandenkerk van Oeren. Bovendien zal hij gedurende de tentoonstellingsperiode in het kerkje wonen en werken. In 2009 vertrok Sibran Sampers uit Alveringem om in Gent kunstwetenschappen te studeren. De werken die hij heeft meegenomen, houden verband met de thematiek van het thuiskomen. Wat houdt het in om ergens thuis te komen? Wat is thuis precies? Welke rol speelt de Westhoek hierin?

Naast tekeningen en installaties worden op geregelde tijdstippen ook performances opgevoerd. Eén daarvan is Een Vlaamsche Azaan. Driemaal daags reciteert Sampers de poëzie van de priester-dichter Cyriel Verschaeve. Ook wordt Konzentrat ohne Zutaten heropgevoerd. Een verstilde theatervoorstelling die Sampers in mei 2015 opvoerde in de Sint-Kwintenskapel te Gent en die in een aangepaste versie op zondag 16 augustus om 20.30 uur in de kerk van Oeren te zien is. Toegangsprijs: € 7 - Sibran Sampers, info@sibransampers.be, www.facebook.com/hermetikonheimat.

Hermetikon Heimat is een geheel aan veruitlijkte reflecties over de streek van herkomst met zijn bekende gezichten, verhalen, taal en gewoonten. Een streek die in schril contrast staat met de stad Gent, waar Sampers naar eigen zeggen in "een ballingschap van onderwijs, zelfontwikkeling en zuipen" leefde. Zijn studentenleven ligt achter de rug en een ode aan de Heimat, de herkomst, is op zijn plaats. Hermetikon Heimat kan opgevat worden als Sampers' zoektocht naar een identiteit te midden een geglobaliseerde wereld. Een curieuze pastiche, die gekleurd is door aspecten uit de Vlaamse, Europese en internationale geschiedenis, is Sampers' antwoord op de veelheid waarmee zijn generatie geconfronteerd wordt. Gratis toegang.

In de kerk te Oeren elke dag van 11 tot 20 uur.
Info: Dienst Toerisme en Cultuur - 058 28 88 81 - cultuur@alveringem.be - www.alveringem.be - Sibran Sampers - 0476 79 42 88 - sibran_sampers@hotmail.com.

■ Sprookjeswandeling in het Eversambos Zaterdag 25 juli om 14.30 uur

Sprookjes voor groot en klein. Maar geen alledaagse sprookjes, neen... natuursprookjes! Al eens gehoord van het gevecht tussen Koning Hulst en Koning Eik? De gids vertelt je heel wat leuke verhalen over planten en dieren, over kabouters en elfjes. Geniet en laat je verbazen door deze wondere sprookjeswereld! Start om 14.30 uur op parking Eversambos, Eversamstraat te Stavele.

Deelname: € 3 - kinderen ≤ 12 jaar gratis.

Info: Dienst Toerisme en Cultuur - 058 28 88 81 - toerisme@alveringem.be - www.alveringem.be.

■ Pannendorpwandeling Woensdag 19 augustus om 19 uur

Tijdens deze wandeling verkennen we het landschap langs de Lovaart. We ontdekken meer over deze stroom, het Pannendorp, een voormalige dakpannenfabriek, maar ook over het gehucht Fortem.

Start om 19 uur in Mout- & Brouwhuis De Snoek, Fortem 40 te Alveringem.

Deelname: € 3 - kinderen ≤ 12 jaar gratis

Info: Dienst Toerisme en Cultuur - 058 28 88 81 - toerisme@alveringem.be - www.alveringem.be

■ Huifkartocht naar de boerderij Zaterdag 22 augustus

Gezinsvriendelijke tocht naar de onthaalboerderij De Korenhalm, waar we meer leren over het leven op de boerderij. Hoe ze van de melk van de koeien overheerlijke ijsjes maken.

En dan van dat ijsje proeven natuurlijk!

Start om 14 uur in de Sint-Rijkersstraat 19 te Alveringem.

Deelname: volw.: € 10- kinderen ≤ 12 jaar: € 5 - kinderen 12-18 jaar: € 7

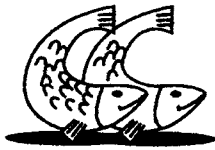
Info: Dienst Toerisme en Cultuur - 058 28 88 81 - toerisme@alveringem.be - www.alveringem.be.

Jaarlijks verlof

van maandag 20 juli
t.e.m. 3 augustus

Terenburgseweg 18 - 8972 PROVEN - 0495 66 15 75

DE LEVAARD ACTIVITEITEN

ZOMERSE ORGELCONCERTEN 2015

VRIJDAG 17 JULI - 20 uur

Haringe
Benjamin Steens

VRIJDAG 31 JULI - 20 uur

Haringe
Pieter Dirksen

ZATERDAG 15 AUGUSTUS - 18 uur

Haringe
Cristel De Meulder, sopraan
Jan Van Mol, orgel

VRIJDAG 28 AUGUSTUS - 20 uur

Haringe
James Brown (UK)

KROMBEKE

■ Gezinsbond Krombeke organiseert Koppeldans voor jong en oud

Voor trouwers die vlug nog wat lessen willen nemen ... en al diegenen die ook graag willen meedansen op dat leuke familiefeest ...
Eerste reeks bestaat uit 10 lessen en start op dinsdag 29 september van 20 tot 22 uur. Om

de twee weken is er les voor alle koppels vanaf 18 jaar in OC De Bampoele te Krombeke.
Prijzen voor leden € 46 p.p. en voor niet-leden € 48 p.p.

Inschrijven vóór 20 juli bij Marjan Nouwynck, 057 40 16 82 - gezinsbondkrombeke@gmail.com. Overschrijven op volgend rekeningnr. BE37 8804 5648 0128.

POPERINGE

■ Hopplukfeesten in retrostijl zondag 6 september van 14 tot 18 uur

Voor de achtste opeenvolgende keer organiseren De Vrienden van het Hopmuseum op de eerste zondag van september hun jaarlijkse plukwedstrijd. De organisatoren zijn er in geslaagd om de traditionele plukwedstrijd uit te breiden met een aantal retro-activiteiten, gelinkt aan de hopcultuur.

Op de binnenkoer gonst het die namiddag van de bedrijvigheid, niet alleen in het voor deze gelegenheid aangelegde 'hoppeveld' maar ook rond het 'hommelhof' is het één en al activiteit. De activiteiten starten om 14 uur met de handpluk. Vijf plukkers, die nog volop de tijd van de handpluk hebben meegemaakt, nemen het nog eens tegen mekaar op en doen tijdens een wedstrijd van twee keer 45 minuten de handpluk herbeleven. De "hommelboer" houdt een oogje in het zeil want ervaren plukkers en pluksters weten dat het plukken 'kort en rap en zonder blad' moet gebeuren. Tijdens de pauze wordt een eerste keer gekeurd en gewogen en kan een voorlopige tussenstand op het bord vermeld worden. Na de tweede weging en keuring is het met spanning wachten wie de laureaat 2015 is geworden.

Maar er valt nog meer te beleven. Johan Adriaen, bestuurslid-archivaris van De Vrien-

den van het Hopmuseum: "Wanneer men een hopveld aanlegt, moet men bij iedere hopplant een voetje of 'fiche' hebben om de klimdraad aan vast te maken. Die fiches werden tijdens de winter op de hoeve gemaakt of bij de handelaars in ijzerdraad besteld. Met welk toestel en hoe die fiches indertijd gemaakt werden, zal die namiddag live gedemonstreerd worden. De machinale pluk bracht dan ook het gebruik van 'verloren draad' teweeg, die maar één keer gebruikt werd. Voor het eind van de jaren vijftig gebruikte men een veel dikkere draad, die verschillende jaren meeging. Op een groot oprolrad wordt de verloren draad op lengte gesneden. Ook de demonstrant met het machientje waarmee de oogjes aan het uiteinde van de verloren draad gemaakt werden, zal weer heel wat kijklustigen lokken. En voor het eerst worden er dit jaar hopstaken ontschorst."

In augustus zullen een twintigtal 'schoven' rogge met een 'pikke' geoogst worden waar ze achteraf in de schuur zullen drogen. De hekelaar trekt het stro door de hekel of kam om 'glei' (schoon stro) te bekomen. Nadien wordt het in pakjes gebonden stro aangeboden aan de strovlechter die dit vastbindt om het op de plukstoelen te vlechten. In het begin van het jaar kwam de strovlechter op de hoeve langs

Boomonderhoud Bottelier Joris

Snoeien & vellen van bomen
Onderhoud & opruiming van bos
Verhakselen van bomen en takken
Bouwklaar maken van terreinen

Specialiteit :

Uitfrezen van boomwortels

Oude Provenstraat 53 - 8978 Watou
057 36 67 68 - 0473 94 51 54
www.boomonderhoud-bottelier.be

GARAGECAPPOEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 32 - ROESBRUGGE
Tel. 057 30 03 59 - www.garagecapoen.be

Nieuwe en tweedehandse auto's
Alle carrosseriewerken • schilderen
Depannagediensten
VANAF NU: Aircoservice
Laat uw airco tijdig controleren !

FORD Fiesta 1.4 D	2011
BMW 116 D	117.000 km 2010
VW Golf 1.6 D	73.000 km 2010

COIFFURE NANCY

DAMES • HEREN
KINDEREN

ZONNEBANK
10 + 1 GRATIS

OPEN VAN
DINSdag T.E.M. ZATERdag
ST. JAN-TER-BIEZEN 6
WATOU • 057 21 49 47

om de plukstoelen en eventueel ook daken te herstellen.

Een stoffige gebeurtenis? Geen nood, met een pittig streekbier is de dorst zo gelest. Voor de smulpapen zijn er ovenkoeken, gebakken in een bakoven en pannenkoeken, vers gebakken op de 'buisestove'. Dit alles terwijl de 'huisac-cordeonist' er de sfeer intrekt op de tonen van 'Als wij de schoenen tatsen'. Toegang gratis.

ROESBRUGGE

■ OKRA Roesbrugge-Haringe Activiteiten:

- Vrijdag 17 juli om 14.00 u.: Kaarting & gezelschapsspelen in OC Karel de Blauwer
- Vrijdag 24 juli: Petanque in OC Karel de Blauwer. Inschrijven: 13.30 - 13.50 u.
- Dinsdag 28 juli om 14.00 u.: Kaarting & gezelschapsspelen in Kristen Volkshuis
- Zondag 2 augustus: Eetfestijn Okra Roesbrugge-Haringe
- Vrijdag 14 augustus: Petanque in OC Karel de Blauwer. Inschrijven: 13.30 - 13.50 u.
- Vrijdag 21 augustus om 14.00 u.: Kaarting & gezelschapsspelen in OC Karel de Blauwer
- Dinsdag 25 augustus om 14.00 u.: Kaarting & gezelschapsspelen in Kristen Volkshuis
- Woensdag 26 augustus: Halvedaguitstap - bedrijfsbezoeken
- Vrijdag 28 augustus: Petanque in OC Karel de Blauwer. Inschrijven: 13.30 - 13.50 u.
- Donderdag 3 september om 14.00 u.: Crea in Kristen Volkshuis
- Dinsdag 8 september: Kermispetanque in OC Karel de Blauwer. Inschrijven: 13.30 - 13.50 u.
- Donderdag 10 september: Kermisfeest in Kristen Volkshuis
- Vrijdag 11 september: Petanque in OC Karel de Blauwer. Inschrijven: 13.30 - 13.50 u.

■ Roesbrugge en Haringe vieren samen hun jubilerende pastoor Zondag 19 juli

Pater Jozef Van Acker werd op 9 juli 85 jaar, 65 jaar geleden legde hij zijn geloften af en 60 jaar geleden werd hij priester gewijd. Een diamanten jubileum met een grote strik dus, en dat wordt in de Sint-Martinusparochies van Haringe en Roesbrugge, waar 'de pater' parochiepriester is, straks uitgebreid gevierd. En terzelfdertijd hoopt iedereen daar dat 'de pater' er in de toekomst - als 't God belieft - nog wat jaartjes bij doet.

Pater Jozef Van Acker werd in 1998 parochiepriester in Haringe, maar dan had hij er als Scheutist al 42 jaar missiewerk in Congo opzitten. En eigenlijk wou hij er best nog terug, maar omdat hij er altijd voor de armen in de bres sprong en voor corrupte militairen of ambtenaren zelden een blad voor de mond nam, stond hij er al een tijdje op de zwarte lijst. En toen hij in maart 1998 dankzij een tip slechts op het nippertje aan een moordcommando kon ontsnappen en het land moest ontvluchten, vonden zijn oversten van Scheut het niet meer verantwoord dat hij terugging.

Omdat hij zichzelf toen wel nog te jong vond om op rust te gaan, vroeg en kreeg hij een nieu-

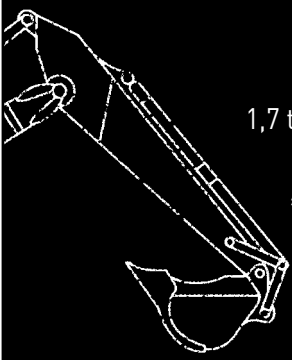
we opdracht. Zo arriveerde hij op donderdag 9 juli 1998, op de dag van zijn 68ste verjaardag, in Haringe, om daar zijn toen pas overleden collega pater André Decadt op te volgen.

De Haringenaars leerden hem rap kennen als een no-nonsense-man uit één stuk met een meer dan stevige handdruk en een eigen mening, gebaseerd op 'gezond boerenverstand'. Zijn pastorie werd een huis met open deuren, zijn vele huisbezoeken per fiets en zijn verjaardags- of vader- en moederdaggeschenken voor de parochianen legendarisch en nog altijd schuilt er een stukje Congo-filosofie in zijn woord en daden. In de dekenij was het voor de collega-pastors ook even wennen, net als voor de pater zelf trouwens, die aanvankelijk vooral worstelde met het vele 'papierwerk' dat bij de parochiale organisatie hoort.

In maart 2003 werd de federatie Poperinge-West operationeel, en breidde de pastoor noodgedwongen zijn parochiaal territorium uit. Hij werd binnen de federatie ook tot pastoor in Roesbrugge benoemd en administrator in Abele. Meer parochiaal werk dus, en voor de toen 73-jarige missionaris op rust niet direct

VERHUUR MINI KRAAN

1,7 ton minigraver
0496 44 36 02
€ 100 per dag

Worm Diego
Blokstraat 25
8972 Proven

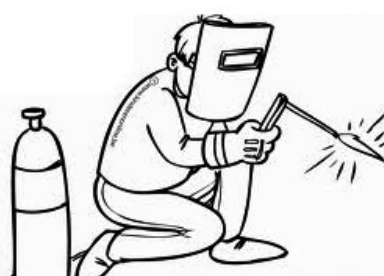
't Zeugekot

Een belevenis op het platteland

Bezoek- en zorgboerderij
Feestzaal te huur
Vakantiewoning
Hoeveslagerij
Workshops

Sint-Omaarsstraat 4
8691 Beveren aan de IJzer
0478 37 64 36
www.zeugekot.be

DEVER FREDERIK
metaal-, aluminium- en
inoxconstructies

0477/85.01.39
fax 057/36.73.37
dever_frederik@hotmail.com
Apolloniaqreef 4, 8978 Watou

een uitbolbaan. Maar de pater stortte zich met zijn gekend enthousiasme op die nieuwe uitdaging, en hij bleef zich energiek inzetten. Tot begin dit jaar, toen hij na een hersenbloeding in acuut levensgevaar naar het ziekenhuis werd overgebracht. Het leek plots of de wereld in de verre Westhoek even stilstond. Maar de pater krabbelde overeind, en net toen velen al vreesden dat hij na zijn revalidatie voor een meer dan verdiend pensioen in het rusthuis van de missionarissen van Scheut zou kiezen, kwam hij terug. "Omdat rust roest, de boer ook altijd voortploegt, en omdat ze anders misschien ook onze kerken zouden sluiten," argumenteerde hij.

Het respect voor de pater is zowel in Haringe als in Roesbrugge heel groot, en daarom wordt hij, op initiatief van de kerkbesturen van beide parochies, uitgebreid gevierd. Dat gebeurt op zondag 19 juli en het verjaardagsfeest start om 10 uur met een plechtige eucharistieviering in de Sint-Martinuskerk van Roesbrugge. Na de mis is er voor alle aanwezigen vanaf 11.30 uur tot 13 uur een receptie in De Levaard in Haringe. En achteraf is er nog een feestmaaltijd. Een persoonlijk jubileumgeschenk wil de pater niet. Hij zet wel van hieruit nog altijd zijn sterke schouders onder een pak hulpprojecten daar ter plekke en een persoonlijke bijdrage tijdens de speciale omhaling in de misviering of een enveloppe met steun achteraf zal hem ongetwijfeld heel veel plezier doen. Storten kan ook, via Scheut Ontwikkelingssamenwerking BE82 0000 9019 7468 met vermelding: voor MWM 02 243 031 (met fiscaal attest) ofwel zonder fiscaal attest op rekening Missiehuis van Scheut - Brussel BE65 2100 3906 6396 met vermelding: voor Onthaalhuis, Ivo Vanvolsem, Kasayi.

■ Eetfestijn

Okra Roesbrugge-Haringe

Zondag 2 augustus van 12 tot 14 uur

Mogelijkheid voor vol-au-vent met frietjes of koude schotel met frietjes. Prijs: € 15 per persoon en € 9 voor de kinderen. Er is één gewone consumptie inbegrepen. Kaarten bij de bestuursleden. Er kan ook thuisgebracht worden. Iedereen is van harte welkom!

■ KVLV Roesbrugge-Haringe

Donderdag 20 augustus om 14 uur

Fietstocht van ongeveer 20 km op donderdag 20 augustus. Start om 14 uur stipt bij OC Karel De Blauwer.

■ Halvedaguitstap

Okra Roesbrugge-Haringe

Woensdag 26 augustus om 13.30 uur

Vertrek om 13.30 uur aan OC Karel De Blauwer. We brengen een bezoek aan 2 dynamische bedrijven in onze Westhoek: "Het Warandehof" in Gijverinkhove is gespecialiseerd in de teelt van peterselie, courgette, savooi-, rode en witte kool, veldsla, boontjes, pompoen, venkel, ra-

pen, aardbeien en rabarber. Bij de koffie wordt rabarbertaart geserveerd. Daarna bezoek aan "De Moerenaar", de familiale kaasboerderij bekend van de Cobergher, Cabour, Moerenaar, Pikantje, Moerduivel, Lucifer ... Degustatie van enkele kaassoorten. Avondstop met belegde boterham in 't Zeugekot.

Deelnameprijs: leden € 20, niet-leden € 25. Inbegrepen: vervoer, bezoeken, koffie en gebak, degustatie kazen + 1 drankje daarbij, belegde boterham (zonder drank). Betaling bij inschrijving. Inschrijven bij Eliane (057 30 11 23 na 18.00 uur). Iedereen welkom!

■ Gezinsbond Roesbrugge-Haringe

Zondag 6 september om 11 uur

Op zondag 6 september om 11 uur houden we met de Gezinsbond een heuse loopfiets- en stepcross.

Loopfietswedstrijdje voor de kleuters tot en met 2de kleuter, de stepcross voor kinderen van het 3de kleuter tot en met het 4de leerjaar. Alle deelnemers krijgen een mooie attentie en voor de winnaars een superprijs. Ondertussen kan er ook gedraaid worden aan het snoep-rad. Een mooie start voor de kermis ...

WESTVLETEREN

■ Walhoevefeesten

Vrijdag 18 en zondag 20 september

Vzw De Walhoeve is een organisatie voor Jeugdzorg. We begeleiden een dertigtal kinderen, jongeren en hun gezin. Dit gebeurt via verblijf in Vleteren of via dagbegeleiding in Veurne of leper of via contextbegeleiding met oog op positieve heroriëntering, in Veurne.

De Walhoeve bestaat sinds 1978 en het hoofdgebouw is gelegen in een domein van 1 ha. De gebouwen en de accommodatie in de drie locaties zijn aangepast en toegespitst op de begeleiding van een dertigtal jongeren die uit een problematische opvoedingssituatie komen. Gebouwen en accommodatie worden voortdurend aangepast aan de nieuwe behoeftes. De oorspronkelijke gebouwen van De Walhoeve dateren van 1806. Het domein is landelijk en rustig gelegen, geïntegreerd in een groene omgeving.

Het dagcentrum in leper is opgericht in 1990 en sinds november 2003 is er een dagcentrumwerking te Veurne. Sinds maart 2015 zijn we gestart met mobiele contextbegeleiding positieve heroriëntering in de regio Veurne.

"Het goede doel" bestaat er in dat we de opbrengsten gebruiken voor de organisatie van een zinnige en aangename vrijetijdsbesteding van de jongeren tijdens de schoolvakanties.

Elk jaar proberen we onze jongeren een deugddoende vakantie te bezorgen en elke financiële ondersteuning is hierbij meer dan welkom.

Om deze initiatieven te steunen, organiseren de vzw zelf en de Walhoevestappers in het

weekend van 18 en 20 september de Walhoevefeesten.

De Walhoevestappers zijn als organisatie ontstaan vanuit een groep mensen (jongeren, begeleiders, sympathisanten) van de organisatie. Op die dagen slaan beide verenigingen de handen in elkaar om van De Walhoevefeesten een geslaagd evenement te maken.

Op vrijdag 18 september zetten we ons feestweekend in met een gezellige namiddag voor senioren, met muziek en dans van 14 tot 18 uur in de gekende Okra ambiance. Dit jaar brengt Johnny Clarysse opnieuw live muziek! De inkom bedraagt € 3 en elke aanwezige krijgt een stuk taart.

Belangrijk ingrediënt voor onze feesten blijft de wandeltocht voor het goede doel van de Walhoevestappers, een drie sterren kwaliteitsstocht van Aktivia op zondag 20 september.

Naast de wandeltocht van de Walhoevestappers staan nog op het programma: het eetfestijn met hesp aan 't spit, een tentoonstelling van werken gemaakt door jongeren en begeleiding. Ook de tombola en animatie ontbreken niet.

Vertrekpunt voor de wandeltocht is zoals vorige jaren het domein van De Walhoeve. Er zijn vijf tochten, namelijk van 6, 12, 18, 25 en 30 km. Ook dit jaar is het parcours vernieuwd. Starten kan tussen 7 en 15 uur.

Elk parcours blijft passeren langs de Sint-Sixtusabdij van Westvleteren.

Uiteraard zetten de organisatoren op 20 september opnieuw hun beste beentje voor om een uitstekende bevoorradings- en verzorging te realiseren.

Er is een aandenken voor elke deelnemer en iedere wandelaar krijgt een gratis versnapering aan de rustposten.

Zoals vorig jaar kan elke wandelaar bij de afstempeling van de controlekaart een echte pater St. Sixtus van 12° aankopen voor de prijs van 2,5 € in plaats van 4 €!

Wandelclubs krijgen vanaf 25 deelnemers 6 flesjes gratis voor hun club en vanaf 40 deelnemers 12 flesjes voor hun club.

Op 20 september kan men vanaf 12 uur à volonté smullen van een hesp aan 't spit met een rijk en gevarieerd groentebuffet (€ 14 VVK en € 16 ADD, € 8 voor de kinderen).

We voorzien tevens snacks aan wandeltarieven. In de namiddag is er extra animatie, een springkasteel voor de kinderen, een ludieke act, een verrassingsoptreden, ...

In de loop van het jaar knutselen, tekenen, schilderen de kinderen en jongeren heel wat leuke en creatieve werkjes. Ook de begeleiding laat zich op dit vlak niet onbetuigd. Een selectie uit de werkjes is te bewonderen in de tentoonstelling.

Voor meer informatie kan u steeds terecht bij de heer Bernard Velghe, op het nummer 057 40 07 47 of 0475 85 17 40 of op de website: www.dewalhoeve.be.

Algemene schilderwerken, wand- en vloerbekleding

Gordijnen en overgordijnen UNLAND®

Gratis opmeten en plaatsen

Glas in loodramen, brandschilderen, restauratie

Decoratie & Kunstglazenier

J. LAHOUTTE

Blekerijweg 100 - 8972 PROVEN - Tel. 057 38 88 59

Hotstonemassage • Chinese relaxatie • Permanente make-up • Parfumerie • Make-up • Kleurconsulente • Definitieve ontharing • Infraroodcabine

Beauty & wellness
Valerie
VIANE

Jaarlijks verlof van 22 juli t.e.m. 5 augustus

Provenplein 53 - 8972 Proven - www.valerieviane.be - Tel. 057 30 08 51 - Gsm 0494 06 96 73

DAKWERKEN

MASSON
VERHYSER

NIEUWBOUW EN RENOVATIE

DAKPANNEN - DAKCONSTRUCTIES - ZINKWERKEN
ROOFING - EPDM - LEIEN - ISOLEREN - HERSTELLINGEN

Winnezelestraat 55 - 8978 WATOU - Gsm 0478 74 47 09

Publiciteit voor de streek ?

De IJzerbode wordt in meer dan 3000 huisgezinnen verspreid.

Interessante prijzen.

Inlichtingen: 057 30 03 79

**Wèt je gy oe da
wyder dat zegn?**

't Breaking news van 'n vooërgen moand kost je - o. a. - ezó, noa 't A.N. ommezetten!
"Daar lust ik wel meer van!"(1) dacht de hap-pige (2) puber (3) en ging weer flikflooiën (4) bij 't voorlijke meisje (5) van rechtover, maar ... kreeg 't met haar moeder aan de stok (6) en schoot er een bok (7): dat boosaardige (8) wijf (9) zwol van woede (10) en schold hem de huid vol. (11) Natuurlijk was het kereltje dade-lijk (12) z'n lust en 't noorden kwijt (13) door de regen verwijten die hij daar kreeg (14) en ... smeerde hem. (15) Thuis gaven ze hem er ook duchtig van langs (16): hij kreeg wel niet van de roe (17) maar kon wekenlang naar zijn zakgeld (18) fluiten (19). Ja man, maak zoiets mee! (20)

En wiene keeëgen ze voe nulder kuurzieftje?

Goa je moa weten in september want de zjurie wos 'n eëstn helt van zjulie ze schupp' an 't ofkuschen en d' antwoörden woaren toen nog nie binnen!

Oenzen Heeëre moe van sooërten hen,
moa wuk is vogens joe 't A.N. van e ...?

1. krabber	11. kaliesjeklutser
2. bette	12. kaliene
3. deurejoager	13. luuszak
4. lutte	14. zurkeltrutte
5. herkuul	15. beeënzeeëker
6. snetse	16. nete
7. oengesnoekten	17. fleëëmer
8. trunte	18. tange
9. muker	19. duts
10. dibbe	20. slooëre

Zend antieden je wieshied deure. O.u.b. !

Trouwen, zein ze vroeger, dat is:

't eëste joar pieëperen en lekken,

't twidde joar an 'n wieëgeband trekken,

't derde joar sloan en vloan

en 't vierde joar mit 'n stutepaanr goan!

('t Is oek moa van hooëren zeggen, wi !!)

Wim Sohier

Van bij ons Caesarsboom

Van de 4 middeleeuwse, windstreekgerichte toegangspoorten is de gotische Westpoort van 1250 - in de 14de eeuw herbouwd - het enige overblijvende restant van Lo's oude stadsomwalling. Ooit stond ze vóór de omwalling, aan de binnenzijde van de stadsgracht die in 1581-1582 gedempt werd. Ervoor lag een houten ophaalbrug. Zo bood de stad een zekere veiligheid en bescherming aan haar burgers, ofte poorters. 's Avonds, voor de duisternis inviel, sloot de poortwachter de stadpoorten, leverde de sleutels in bij de burgemeester en haalde ze de volgende dag weer bij hem op.

Vlak bij de Westpoort tref je de door een boomfluisteraar in 1989 gereactiveerde Caesarsboom aan, een oude taxusboom (ook wel venijnboom genoemd). De holle stam is dichtgemetseld, en de takken zijn met ijzeren stangen ondersteund.

Waarom *Caesarsboom*? Omdat, op weg naar Brittannië, Julius Caesar hier halt gehouden zou hebben om te rusten en zijn paard aan deze boom vastbond. Maar... zou dit niet onwijs geweest zijn? De taxus baccata - alias *venijnboom*! - is heel giftig en dodelijk voor o.a. paarden!

Nu ja, se non è vero, è bene trovato deze Caesarlegende!

Wim Sohier

!!! BELANGRIJK !!!

De volgende IJzerbode verschijnt op woensdag 16 september 2015.

**Artikels en publiciteit
binnenbrengen ten laatste op
maandag 7 september 2015.**

gezichtsverzorging | lichaamsverzorging
medische pedicure | manicure
epilaties | massages | maquillage | gelnagels
ZONNEBANK | OOK VERZORGING AAN HUIS

MY BEAUTY MY WAY!

De lente- en zomermake-up is terug een overtuigende collectie met delicaat roze, subtiel abrikoos, levendig roze en pastelmunt.

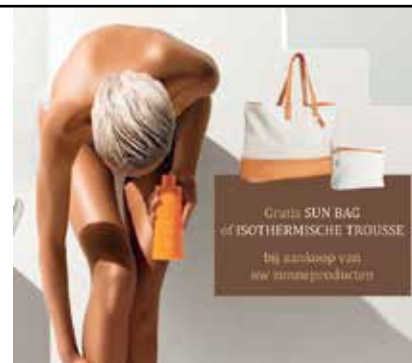
NEW is de Volume Supreme Mascara.

Hij biedt een prachtige krulling en intens volume. De wimpers worden perfect gescheiden.

DE ZON!

We kunnen weer genieten van dat heerlijke zonnetje! Natuurlijk mogen de fantastische zonneproducten van Esthederm niet ontbreken in uw tas.

En ook dit jaar weer een GRATIS Top Sun Bag of een isothermische trousse bij aankoop vanaf 2 zonneproducten! Verkrijgbaar bij MI Sento!!!

Lieve Lagache | Blekerijweg 86 | 8972 PROVEN | 0474 665 886 | www.misento.be

B O U W W E R K E N

MARIO VANDEWIELE BVBA

T 0475 68 50 59

GESPECIALISEERD IN:

- WONINGBOUW ■ VERBOUWINGEN
- PROFESSIONEEL AANBRENGEN
- VAN ISOLATIE ■ RUIME ERVARING MET
- LAGE ENERGIEWONINGEN ■ OPRITTEN EN
- TERRASSEN ■ VLOEREN- EN WANDTEGELS
- KLEINSCHALIGE AFVALWATERZUIVERING

MARIO VANDEWIELE BVBA
ROESBRUGGESTRAAT 62
8691 BEVEREN-AAN-DE-IJZER

INFO@BOUWWERKENVANDEWIELE.BE
WWW.BOUWWERKENVANDEWIELE.BE

In het hartje van Vleteren vindt u

Resto Basil

Kom gezellig eten met de familie terwijl de kinderen spelen op het speelplein, springkasteel, binnenspeelhoek, go-carts, tractors,... Er zijn ook dieren zoals ezels, pony's, kippen,... Resto Basil ligt in een oase van rust, vlakbij de bekende Sint-Sixtusabdij en een uitgebreid fietsennetwerk.

MENU AUGUSTUS

Cava met wachtbordje
Zalmfilet met blanke botersaus
Fris tussendoortje
Rundsvlees met warme groenten
en hofmeesterboter
Soepje van watermeloen
Koffie met versnaperingen

€ 43,00 p.p. geldig van 29 juli t.e.m. 30 augustus

MENU SEPTEMBER

Cava met wachtbordje
In de oven gebakken zeebaarbeel
met een zuiderse ratatouille
Fris tussendoortje
Kalfstournedos met beukenzwammetjes
en dragonsaus
Mousse van praliné
Koffie met versnaperingen

€ 43,00 p.p. geldig van 4 t.e.m. 27 september

Iedere vrijdag ribbetjes à volonté !

Kruisstraat 2 - 8640 Westvleteren - 057 40 02 77 - info@restobasil.be - www.restobasil.be -

Publiciteit voor de streek ?

De IJzerbode wordt in meer dan 3000 huisgezinnen verspreid.

Interessante prijzen.
Inlichtingen: 057 30 03 79

ACTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN

ROESBRUGGE

Kaartingen

- OC Karel de Blauwer
vrijdag 17 juli
puntenkaarting "OKRA"
- OC Karel de Blauwer
vrijdag 21 augustus
puntenkaarting "OKRA"
- Kristen Volkshuis bij P. Gunst
dinsdag 28 juli
puntenkaarting "OKRA"
- Kristen Volkshuis bij P. Gunst
dinsdag 25 augustus
puntenkaarting "OKRA"

Crea

- Kristen Volkshuis bij P. Gunst
donderdag 3 september

Vogelpik

- Kristen Volkshuis bij P. Gunst
zaterdag 8 augustus
smijting voor de leden

BEVEREN-IJZER

• Vrije kaartavond

Praatcafé 't Geheim Spoor
donderdag 16 juli
donderdag 20 augustus

HARINGE

• Vogelpikclub Smokkelsmijters

Eethuis & Praatcafé 't Smokkelhof
zaterdag 25 juli
zaterdag 22 augustus

Ruime keuze aan geboortekaartjes
en huwelijksdrukwerk

Drukkerij SCHOONAERT

BURGERLIJKE STAND

GEBOORTEN

Roesbrugge-Haringe

- Levi Cambron, geb. 21 juni, z.v. Bastiaan en Kim Leys

HUWELIJKEN

Proven

- Jonas Vandromme en Lore Couttouw

Watou

- Simon Couttenye en Mieke Hebben
- Patrick Deroo en Šerifi Syzane

!!! ONLINE !!!

Lees voortaan
De IJzerbode ook online
op onze website!

www.drukkerijschoonaert.be

OVERLIJDENS

Krombeke

- Eli Kino, overl. 2 juli, 81 j.

Roesbrugge-Haringe

- Bernard Huyghe, overl. 21 juni, 57 j., echtg. v. Noëlla Gruwez
- Georges Morlion, overl. 26 juni, 88 j.

Watou

- Dany Sergier, overl. 15 juni, 57 j.

Rouwbriefen en
gedachtenissen met foto

Drukkerij SCHOONAERT

OKRA BEVEREN-IJZER

Kaarting 10 juni 40 kaarters

6 deelnemers wonnen 3 partijen

1. Pannekoucke Noel	408 pt.
2. Ingelaere Suzanne	393 pt.
3. Butaye Lucien	369 pt.
4. Coene Paul	350 pt.
5. Lampaert Jozef	303 pt.
6. Depyter Anna	287 pt.

Kaarting 24 juni 36 kaarters

6 deelnemers wonnen 3 partijen

1. Vandepitte Paul	434 pt.
2. Delerue Urbain	424 pt.
3. Luyssen Edmond	421 pt.
4. Vervepe Ivonne	334 pt.
5. Kinget Gerard	310 pt.
6. Joye Ludo	301 pt.

Klassement na mei:

1. Millemcam Gerard	14 part. / 1791 pt.
2. Lampaert Jozef	13 part. / 1683 pt.
3. Delerue Urbain	12 part. / 2006 pt.
4. Coene Paul	12 part. / 1955 pt.
5. Vermeesch Arlette	12 part. / 1547 pt.

KORTING
50-PLUSERS

MET
WAARBORG

TANLABO RAHEEN

**GEBROKEN GEBIT ?
KLAAR TERWIJL U WACHT !**

Duinkerkestraat 107 - POPERINGE
Gsm 0475 86 84 24
Open: iedere werkdag, zaterdag inbegrepen

Taaltap 147

Net zoals de doorsnee Fransman in zijn dagelijkse spreektaal niet meer zo vaak de subjonctief gebruikt, als in bvb. "*Je crains qu' il vienne...; Il souhaitait que j' eusse...; Je m'étonne qu'elle soit en retard. etc.*", zo nemen wij in ons Nederlands ook meer en meer afstand van de aanvoegende wijs of conjunctief. Velen kennen er zelfs het bestaan niet meer van. Omdat hij naar mottenbollen ruikt, oubollig aan doet, of een te verheven, formeel karakter heeft? Hoe ook, die vorm ligt ons niet meer op de tong. Toch gebruiken we ze nog af en toe. In een aantal vaste verbindingen, die een aansporing, een aanwijzing, een toegeving of een berusting uitdrukken. Zo bvb.:

Als wensvorm:

- leve de koning
- het ga je/jullie/hun goed
- hij ruste in vrede
- zo waarlijk helpe mij God almachtig
- de hemel/God bewaar/beware me
- God beter(e) 't (is een tussenwerpsel geworden: godbetert)
- redde wie zich redden kan
- God zij met u
- God hebbe zijn ziel

Als aansporing:

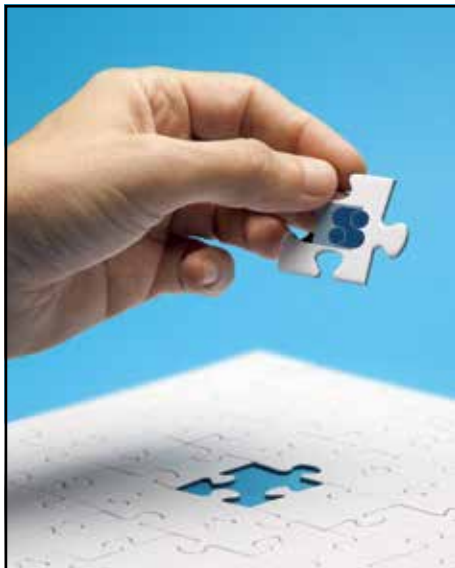
- ik moge u erop wijzen dat ...
- voor inlichtingen wende men zich tot ...
- men vergete niet de deur te sluiten
- gelieve met gepast geld te betalen
- men neme drie ons boter

Als toegeving, berusting:

- hoe dit ook zij ...
- hoe het ook moge zijn
- wat dies meer zij
- kome wat komt
- er gebeure wat er gebeuren moet
- ze deed mee, zij het niet van harte

Zo zie je maar weer hoe sterk talen evolueren. Zelfs in één en dezelfde gemeenschap spreken de verschillende leeftijdsgroepen (lichtelijk) verschillend. In de ogen van de jeugd spreken de ouderen een wat archaïsche, stoeve taal waar zij tegenaan beukt met nieuwe woorden en uitdrukkingen. Dat brengt wat leven in de brouwerij en behoedt ons voor sclerose. God zij dank!

Wim Sohier

Wij maken het voor u af!

**drukkerij
SCHOONAERT**

Bergenstraat 1
8972 Roesbrugge
057 30 03 79
info@drukkerijschoonaert.be
www.drukkerijschoonaert.be

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Twî, drie joar ol - o 't nie méêr wos! - klaptén Rita en Fraans Vanlooë d' ervan. Van e nieuwen plancher in nulder Christen Vookshuus in Roesbrugge. 'n Oeden wos op verschille plekken uutesleten of wormestikte, en provisooër elapt en etapt, moar nooët vernieuwd erocht. Ja, tusschen zeggen en doeën. En o 't geld nie op je rik groeit!

Rita oentzag die slameur lik de dooëd. "Heeël je kot overhoop, en stof en vulghied van beneen toet boven. Toet in je slapkoamer. Ja, toet in je bedde toeë. En dat schroavelt ezo...", zuchtte ze. "Moa refske kost e schrik van geld en tebinsten kommen d' er gin jetongs mi binnen nateurlik!"

Moar tlangelastén wos er gin uut- en ofstel mi meuglik. Ze vroegen pries an verschille tummermans en Cel Cerdobbel van Leesel, die werkte mi twi joenge zwortwerkers, wos veruut 'n gekopsten.

'n Eësten dag ol rakte 'n oeden vloëer utebroken en noa 't stort evoërd. 't Woaren dulle werkers, die twi domestieks. Moa nie zo klapoerdig. Ja, wuk wil je? 't Woaren Fraansmans van Bergues Saint Winoc die mi moeite geradbrakt Vlemschs kosten en dus most je nie vele informeeëren of commandeeëren. Ze woaren ossan ejoagd voe vors te doeën en lieëten gin wiend deur d' hekkens vlieëgen. "Ze zien sekeur en werken knie over elleboge," bofte Cerdobbel. "Ze slachten van Donald Muylle, ze werken zjuuste lik of da 't voe nulder zelve is!"

"Da 's de puppe!" peisde Rita. "Toen goat er hieër schuuf in zitten". En om da je gin vlieëgen vangt mi aziel... "Jeunhommes, à midi pas de stuutjes, vous pouvoir manger avec nuus!" Sourire van d' ene toet d' ander kleppe van nulderen koptillefong o Rita nulder dat zei mi neuren besten Fraans - Roesbrugschen vocabulaire.

'n Twidden dag plasseëerden z' e nieuwen rooëster. Van bankiraibaddens. Die finniegen en fortigen nie. En 'n derden dag lein z' er ol van 's nuchtends vroeg e vloëer van mi javel eblikte tringbielplanken op. Patrice, 'n joengsten, brochte z' an en Rachid, en angespoeëden Nooërd-Afrikoan, klopte ze vaste.

Achter e planke of zesse zag Rita overol noagels roendwentelen. Voenk ze roar, en verre van gespoarig! "Dis, fistong, pas bons ces noagles?"

"Du bric-à-brac, madame!" grolde Rachid tusschen ze taans. "Pointe ol boven en tête ol oender. Seulement goeëd voe de..., voe la poubelle!"

"E ki kurieus wuffer airige da boas Cel goa schufelen ot 'n dá zieët," peisde Rita. "k Goan dat spel e ki verzichtig ofmuzen vanuut me keuken."

Moa Patrice, 'n ooëliksten van de twi, had ol d' oplos-sieng. "Poubelle? Non! Recupel? Oui! Mi joen permission, Rita, je les récupère, idéal por t' arrangeëer 't plafond in mon pères kot de pigeongs!"

"Die keirel viengt er wel 'n zjuusten kop en steirt an!" peisde Rita, en gedieënstig pakte ze zeeëre 't vuul-blek en zwientje voe die 'oavereksche' noagels profietig thope te voagen.

SCHREVELYNCK

Nadruk verboden

Zomerse prijzen

AEG S71700TSW0
tafelmodel koelkast
152 l - 85x59,5x63,5 cm -
mechanische temperatuurregeling -
energieklasse: A++

€379,99 **€299**

Whirlpool GT 285 SL
microgolfoven
grill - crisp - 25 l - droolplateau:
28 cm - elektronische timer -
6 vermogens

€229,00 **€179**

Beko TS 190020
tafelmodel koelkast
88 l - 81,5x47x53 cm - 2 verstelbare
leggers - 1 groentelade -
energieklasse: A+

€199,99 **€179**

Zanussi ZRT23101WA
combi-top
koelkast
koelkast 184 l -
diepvriezer 44 l -
141,5x55x60 cm -
mechanische temperatuurregeling -
energieklasse: A++

€379,99
€299

Prijzen geldig t.e.m. 31/07/2015

ELEKTROCAPPOEN^{nv}

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8972 Roesbrugge-Haringe
Tel. 057 30 05 94
info@elektrocappoen.be
www.elektrocappoen.be

Wij aanvaarden
ecocheques

ZOMERSE PRIJZEN

WASMACHINE L76485DFL

A+++ -20% - 8 kg - 1400 t/min - Groot display - Inverter motor - ProTex trommel - Stoomprogramma's - Uitgestelde start - OptiSense, automatische aanpassing aan de lading - AquaControl met alarm

€599

VAATWASSER F56302W0

A+ / A / A - 6 programma's, 5 temperaturen - 13 bestekken - Uitgestelde start 1-24 u - 47 dB - 11 L - AquaControl - Wit

AEG

€399

FORNUIS 47056VS-MN

Fornuis met vitrokeramische kookplaat en multifunctionele heteluchtoven - Indrukbare draaiknopbediening - Restwarmte-indicatie - 7 ovenfuncties - 2 uitbreidbare zones - Display en elektronische timer - A - Ovenvolume: 72 L - 850 x 596 x 600 mm - Inox

AEG

€599

AEG

WASMACHINE L89495DFL

A+++ -50% - 9 kg - 1400 t/min - LogiControl display - ÖKOInverter motor - ProTex trommel - Stoomprogramma's - Uitgestelde start - OptiSense, automatische aanpassing aan de lading - AquaControl met alarm

ERVAAR
DE FRISHEID
MET AEG
EN LENOR

AEG

€799

ÖKOMIX

WARMTEPOMPDROOGKAST T86595DIH

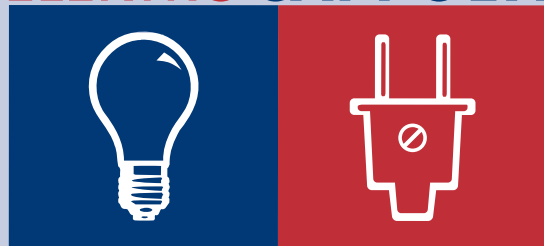
A++ - 9 kg - LogiControl display - AbsoluteCare™-systeem voor het aangepast drogen van delicate items - Inverter motor - ProTex trommel - Alternierende trommelbeweging - ÖKOFLOW-systeem voor laag energieverbruik en eenvoudig onderhoud - Uitgestelde start - LED binnenverlichting

AEG

€799

ELEKTROCAPPOEN^{NV}

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8972 Roesbrugge-Haringe
Tel. 057 30 05 94
info@elektrocappoen.be
www.elektrocappoen.be

Prijzen geldig t.e.m. 31/07/2015

Wij aanvaarden
ecocheques

INBOUW TOESTELLEN

AEG

OVEN BE400302WM

Multifunctionele heteluchtoven - A - 8 verwarmingsfuncties - MaxiKlasse™: 71 L - UniSight™, interactief LED-display - Indrukbaar bedieningsknoppen - Vingervlekvrrije inox - Nis: 590 x 560 x 550 mm

AEG

€499

VAATWASSER F56322IM0

Semi-integreerbaar - A++ / A / A - Inverter motor - 6 programma's, 4 temperaturen - 13 bestekken - Uitgestelde start 1-24 u - TimeSaver-functie om de cyclusduur met 50% te verminderen - 45 dB - 9,9 L - 2 SoftSpikes - AquaControl

AEG

€599

VAATWASSER F55332VIO

Volledig integreerbaar - A++ / A / A - Inverter motor - 5 programma's, 4 temperaturen - 13 bestekken - Uitgestelde start 1-24 u - TimeSaver-functie om de cyclusduur met 50% te verminderen - 45 dB - 9,9 L - 2 SoftSpikes - AquaControl

AEG

€599

KOOKPLAAT HK634200XB

Inductiekookplaat - Inox kader - TouchControl-bediening - Inductiezones met boosterfunctie - Stop&Go-functie - Restwarmte-indicatie - Timer - Kinderbeveiliging - Nis: 55 x 560 x 490 mm

AEG

€449

INBOUWKOELKAST SKS61200S1

A++ - Netto inhoud: 208 L - Mechanische temperatuurregeling - Automatische ontdooiing - Extreem stil: slechts 35 dB - Schuiftechniek voor deur - Nis: 1225 x 560 x 550 mm

AEG

€499

**ZOMERSE
PRIJZEN**

Miele

Er is geen betere

WDA 210 WPM

€ 999,00

€ 899,00

Energie-efficiëntieklasse A+++
7 kg
1.400 tpm
SoftCare-trommel
Startuutstel en resttijdindicatie

WKB 130

€ 1.099,00

€ 999,00

Energie-efficiëntieklasse A+++
8 kg
1.600 tpm
SoftSteam-trommel
CapDosing
Startuutstel en resttijdindicatie

WKG 130 WPS

€ 1.349,00

€ 1.199,00

Energie-efficiëntieklasse A+++
8 kg
1.600 tpm
SoftSteam-trommel
TwinDos
CapDosing
Vlekkenfunctie

Zalig, zo'n schuimparty! Behalve...in je wasmachine

Miele W1 met TwinDos:
Perfect en zuinig wassen dankzij
het automatisch doseringssysteem

*Bij aankoop van een wasmachine W1 met TwinDos tussen 1 april en 30 september 2015
schenkt Miele u 1 jaar gratis UltraPhase 1 en 2.

Miele Droogautomaten

TDA 150 C

€ 799,00

€ 699,00

Energie-efficiëntieklasse B
7 kg
SoftCare-trommel
Resttijdindicatie
Perfect Dry

T 8164 WP

€ 999,00

€ 899,00

Energie-efficiëntieklasse A+
7 kg
SoftCare-trommel
Resttijdindicatie
Warmtepomp
Perfect Dry

TKB 550 WP

€ 1.099,00

€ 999,00

Energie-efficiëntieklasse A++
8 kg
Warmtepomp
SoftCare-trommel
FragranceDos
Perfect Dry

CapDosing

Handige capsules. U doseert speciaal
wasmiddel en wasverzachter eenvoudig
met capsules voor één wasbeurt.

TwinDos

De beste wasresultaten met het
dubbele doseersysteem voor
vloeibaar wasmiddel.

Alle vermelde prijzen zijn indicatieve marktprijzen inclusief BTW en recupelbijdrage

ZOMERSE PRIJZEN

SmartFrost diepvriezer tafelmodel **GP 1213**

LIEBHERR
Kwaliteit, Design en Innovatie

- SmartFrost: sterk verminderde rijpvorming en dus minder ontdooien!
- Energiezuinig: energiekلاس A++
- Netto-inhoud: 98 L
- LC display met temperatuuraanduiding
- SuperFrost automaat
- Optisch temperatuuralarm
- VarioSpace voor extra hoge opbergruimte
- Energieverbruik: 149 kWh/jr
- Afmetingen in cm (hxbxd): 85,1 x 55,3 x 62,4

ADVIESVERKOOPPRIJS
(incl. BTW en Recupel)

Actie geldig vanaf 01/07/2015 tot en met 31/08/2015 of tot einde voorraad.
Niet cumuleerbaar met andere acties, kortingen en aanbiedingen.

~~€399~~ **€349**

SmartFrost diepvriezer **GP 2033**

- SmartFrost: sterk verminderde rijpvorming en dus minder ontdooien!
- Energiezuinig: energiekلاس A++
- Netto-inhoud: 156 L
- LC display met temperatuuraanduiding
- SuperFrost automaat
- Optisch en akoestisch temperatuuralarm
- VarioSpace voor extra hoge opbergruimte
- Energieverbruik: 175 kWh/jr
- Afmetingen in cm (hxbxd): 125 x 60 x 63,2

ADVIESVERKOOPPRIJS
(incl. BTW en Recupel)

Actie geldig vanaf 01/07/2015 tot en met 31/08/2015 of tot einde voorraad.
Niet cumuleerbaar met andere acties, kortingen en aanbiedingen.

~~€549~~ **€499**